Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by the Lithuanian League of Canada

Authorized as
second class mail, Post Office Department, Ottawa

ADRESAS:
7722 GEORGE ST., VILLE LASALLE, MONTREAL 32, P. Q. CANADA

Nr. 8 (459) KAINA 15 ct. MONTREAL, 1956 m. VASARIO-FEBRUARY 22 d. PRICE 15 ct. XVI METAI

Politinė įvykių savaitė

NAUJIEJI MASKVOS SATRAPAI VISAS KALTES UŽ RUSIJOS GYVENTOJŲ SKURDĄ, VARGĄ, BADĄ IR TERORĄ VERČIA STALINO DIKTATŪRAI

Bažnyčios sutarė bendromis jėgomis kovoti su komunizmu.

Praėjusios savaitės didžioji politinė tema buvo Maskvoje vykstančiame komunistų partijos suvažiavime

MIKOJANO PASAKYTA KALBA PRIEŠ STALINO REŽIMĄ.

Mikojanas, kuris yra Bulganino pavaduotoju, prieš Rusijos diktatorių valdomąją liaudį teisinosi tuo, kad Stalinas diktatūriškai valdęs Rusiją, valdęs iš viršaus, kai valdžia turinti eiti iš apačios, ir todėl Rusijos žmonių gyvenimas buvęs sunkus, beteisis ir skurdus. Mikojanas visas Rusijos žmonių nelaimes suvertė mirusiam Stalinui, kurį tokiu būdu jis padarė, kaip rusai sako, „kozlom otpuščenija“ — atpirkimo ožiu.

Dėl savo „drąsumo“ Mikojano kalba buvo kelias dienas ne spausdinama, bet galų gale Maskvos satrapai apsitarė, kad reikia gi kam nors kaltes suversti, o lengviausia yra jas suversti... mirusiam. Įdomu tik tai, kad kaltes suvertė ne Berijai, bet pačiam Stalinui, kurį dar 19-me suvažiavime tas pats Mikojanas garbino, kai geniališkiausį vyrą...,

Apkaltinęs Staliną, žinoma

MIKOJANAS DABAR JAU IŠGARBINO KITUS DIKTATORIUS — CHRUŠČIOVĄ, BULGANINĄ IR PATS SAVE...

Esą, dabar jau sovietijoje atsiverią rojus. Esą Amerikoje prezidentas pasiūlęs 5 mil. ha dirbamos žemės užleisti pievomis, dėl ko Amerika badu mirsianti, o Rusijoje 5 mil. ha žemės bus naujai pradėta kultivuoti, — tai būsiąs tikras rojus. Deja, tiktai sovietijoje vis dar trūksta ir duonos ir bulvių, o mėsis, pieno ir sviesto teužtenka tiktai diktatūrinei klikai, o darbo žmonės kaip badavo, taip ir badauja, kaip buvo nuplyšę, taip ir dabar lieka, kaip neturėjo nei šaukšto, nei adatos, nei vaistų, taip ir dabar neturi. Todėl Mikojanas sovietijos žmonėms sakė: mums nereikia karo, nes be karo persivalgiusios tautos taps komunistinėmis (tiktai kažkodėl komunistai kariavo Kinijoje, Korejoje, Vietname ir dabar dar nebaigia karų ir juos kursto).

Kai taip Mikojanas drąsiai kalba, tai šiek tiek įvaro baimės ir vakarams. Todėl, labai reikšmingas faktas, kad

POPIEŽIUS SUSITARĖ SU EVANGELIKAIS DĖL BENDROS KOVOS SU KOMUNIZMU.

Kaip žinoma, ligšiol Popiežius su Romos katalikų bažnyčia nedalyvavo bendruose žygiuose. Bet, kai gresia pavojai ir Mikojanas atvirai kalba, jog komunistai netrukus įsigalės ir Italijoje ir Prancūzijoje, Popiežių aplankė veiklusis Berlyno evangelikų vyskupas Dibelius ir pasirodė, kad susitarė dėl bendros akcijos prieš komunistus. Tai yra labai svarbus ir reikšmingas faktas. Tat galimas dalykas, kad dabar jau visos bažnyčios drauge koivos su komunizmu.

TRUMPOS ŽINIOS

— Amerikoje, po to, kai Rusijos sekimo viršininkas Rastvorov pareiškė, kad daugumas sovietų atstovybių tarnautojų yra žvalgybos agentai, pradedami tyrinėti Tasso atstovai.

— 200.000 vyrų jau įstojo V. Vokietijos kariuomenę.

— Japonai naujai savo kariuomenei pradeda statyti tankus.

— Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo šventė daugelyje valstybių labai gražiai paminėta.

ŠVENČIANT LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS

38-TĄJĄ SUKAKTĮ

LINKIME LIETUVIAMS IŠTVERMĖS KOVOJE

UŽ IŠLAISVINIMĄ SAVO TĖVYNĖS

Bellazi-Lamy, Inc.,
Statybinių medžiagų prekybą
7679 George St., LaSalle.

LIETUVOS DIPLOMATŲ ŽODIS Į LIETUVĄ

Lietuvos Diplomatų Šefas Stasys Lozoraitis Nepriklausomybės šventės proga per Romos radiją pasakė:

Eidamas daugelio metų įpročiu, aš vėl imu balsą Lietuvos nepriklausomybės šventės proga ir kreipiuosi į Jus, brangūs tautiečiai ir tautietės, Lietuvos Diplomatinės Tarnybos vardu. Šiuo momentu, kai tauta ypač ryškiai atsimena nepriklausomybės laikus ir skaudžiai atjaučia dabartinę priespaudą Sovietų okupacijoj, Lietuvos atstovai ir jų bendradarbiai reiškia tautai savo prisirišimą ir ištikimybę. Nepriklausomos Lietuvos vyriausybės paskirti bei įgalioti atstovauti valstybei ir ginti tautos interesams, kaip vienintelis valstybės organas užsieny, mes vykdome savo įgaliojimus, tarnaudami vien tik Lietuvai ir vienam, augščiausiam tikslui: jos neprkilausomybės atstatymui. Dirbdami šį darbą kartu su lietuvių visuomene užsieny, mes žinome, kad vykdome visos tautos valią, kuri buvo išreikšta Vasario Šešioliktosios dienos aktu, kuri šiandien palieka nepakeista ir nebus pakeista niekados. Mes, teisėti Lietuvos atstovai, visados griežtai vadovaujamės Lietuvos teise į nepriklausomybę, tai yra, ta jos teise, kurią Sovietų Sąjunga yra smurtu sulaužiusi, kurios tačiau tauta nėra išsižadėjusi ir kurią jai pripažįsta civilizuotasis pasaulis.

Šitos teisės įvykdymas, mūsų krašto išvadavimas nėra atskira problema, kurios išsprendimas priklauso vien tiktai nuo mažos Lietuvos ir barbariškos Sovietų valstybės jėgų santykio. Ji yra tiesioginiai surišta su Rytų Vokietijos ir kitų Sąjungos užvaldytų valstybių laisvės klausimu. Ji sudaro dalį to politinio, moralnio ir ekonominio konflikto, kurį sukėlė ir nuolat gilina Sovietų Sąjunga, siekdama visomis priemonėmis primesti žmonijai komunistinės santvarkos priespaudą. Lietuvių tautos gyvybiniai interesai, pagrindinės teisės ir tautiniai idealai yra Sovietų Sąjungos sunkiai pažeisti. Bet jie sutampa su interesais, teisėmis ir idealais, kurie sudaro civilizacijos pagrindą ir laisvojo pasaulio akcijos prieš Sovietų Sąjungą elementą.

Tai dar kartą patvirtina Jungtinių Valstybių prezidento ir Didžiosios Britanijos ministerio pirmininko pastarieji pareiškimai, išdėstyti Vašingtono deklaracijoj. Priminę, kad paskutinių dešimtžies metų laiko tarpu šimtai milionų žmonių, dėka Jungtinių Valstybių ir Anglijos pagelbos įgijo nepriklausomybę, abu valstybės vyrai konstatuoja štai ką: „Tuo tarpu, kai pasaulis ėjo pirmyn, plėsdamas savitarpį bendradarbiavimą, tie, kurie skelbia valstybės vyraujančią galią ir neigia priklausančias žmogui teises, taip pat buvo veiklūs. Milionai žmonių, skirtingos kilmės, tikybos ir tradicijų, buvo prievarta įjungti į Sovietų Sąjungą... Vien tik Europoje šimtas milionų žmonių dešimtyje kadaise nepriklausomų valstybių buvo priversti prieš jų valią dirbti Sovietų komunistinei valstybei“. Ir toliau prezidentas Eizenhoweris ir premjeras Edenas pareiškia: „Mes turime siekti patys ir padėti kitiems pasiekti taikos, laisvės ir socialinės pažangos, išlaikydami žmogaus teises, kur jos jau egzistuoja, gindami jas, kur jos yra pavojuje, ir teisingai atstatydami jas ten, kur jos laikinai panaikintos“.

Šie pareiškimai liudija, kad Sovietų pastangos nuginkluoti morališkai Vakarus atsiduria į svarbiausių didžiųjų valstybių atsparą ir kad sovietų įsiviešpatavimą įvairiuose kraštuose— jų tarpe ir Lietuvoj — Vakarai nelaiko galutinu. Žinoma, niekas negali numatyti, kiek laiko reikia tokiam plačiam istoriniam procesui, kaip sovietų smurto rezultatų atitaisymas, kitaip sakant — Sovietų Sąjungos pašalinimas iš tarptautinės politikos veiksnių tarpo. Tačiau to laukia ir trokšta kartu su lietuvių tauta šimtai milionų žmonių, iš kurių Sovietai yra atėmę laisvę ir tėvynę, — visa kas sudaro gyvenimo prasmę ir tikslą. Sukurti sąlygas tam, kad tas troškimas išsipildytų, yra vienintelė realistinė politika, kurios turi imtis pasaulis, siekdamas atstatyti Sovietų sugriautą tarptautinę santvarką. Tą laisvės troškimą išlaikyti gyvą kiekvieno lietuvio širdyje, reiškia išsaugoti būsimos nepriklausomos Lietuvos pagrindą.

NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS MONTREALYJE

Malonu pasidžiaugti visų pirma, kad Vasario 16 minėjimas buvo vieningas, gausus dalyvių skaičium ir labai gražus.

Iš ryto visose trijose lietuvių parapijose buvo iškilmingos pamaldos, kuriose dalyvavo organizacijos su vėliavomis. Pamaldos ir pamokslai buvo pritaikyti Lietuvos šventei. Visur dalyvavo labai daug žmonių.

Po pietų Plateau salėje buvo aktas - koncertas, kurin atsilankė beveik pilna salė, talpinanti apie 1500 žiūrovų, publikos.

Montrealio Lietuvių Seimelio pirm. inž. S. Naginioniui trumpu žodžiu atidarius minėjimą, pradėtą Kanados himnu, pagerbiant kritusius už Lietuvos laisvę choras giedojo Paulausko Libera Me Domine.

Po to sekė svečio iš New Yorko, Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininko

min. V. Sidzikausko kalba

Rusijos pavergtųjų, o šių tarpe ir Lietuvos, vadavimo klausimais. Pradžioje jis padarė istorinę apžvalgą ir konstatavo, kad 1918 m. Vasario 16 d. aktas pakartojo Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės buvimo faktą. Kai dėl lietuvių tautos apsisprendimo, tai jis seniai yra padarytas ir žinomas — lietuviai reikalauja laisvės ir nepriklausomybės. Dabar to klausimo nėra. Dabar yra Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės atstatymo klausimas. P. Sidzikauskas sustoja ties šiuo klausimu ir plačiai jį išnagrinėja ir gražiai nušviečia kovos už laisvę gaires, būdus ir priemones.

Yra suprasta aiškiai, kad tik tai bendra ir vieninga visų pavergtųjų, kurie sudaro per 100 milionų skaičių vien Europoje, gali būti naši ir efektinga. Todėl visi pavergtieji yra apsijungę į Pavergtųjų Tautų seimą, kuris svarsto ir gvildena tuos pačius klausimus, kaip ir Jungtinių Tautų Organizacijos seimas.

Laisvinimo veiksnių darbas, pastebi p. Sidzikauskas, yra labai sunkus ir sudėtingas, nes valstybių politika kinta pagal sąlygas ir aplinkybes. Bet veikiant vieningai ir sutartinai, einama pirmyn ir ne be gerų vaisių. Amerika jau rodo visą palankumą. Dabar Pavergtųjų Tautų seimo prezidiumas darys žygių Kanados sostinėje ir lankysis Montrealyje.

Min. V. Sidzikauskas taikliai aptarė Lietuvos problemas. Suminėjęs būsimos Lietuvos ateities siekimą, griausmingai buvo publikos pritartas už pasisakymą, kad atkursima Lietuva turi būti pilna su visomis sritimis rytuose ir vakaruose. Tam tikslui yra VLIKo sudarytos komisijos, kuriose ir kalbetojui tenka dalyvauti. Kalbėtojas pastebi, kad šiandien niekas neturi įgaliojimų daryti tais klausimais sprendimus, bet zonduoti tuos klausimus reikia. Taip ir daroma, todėl be reikalo kaikas karščiuojasi. Čia reikia orientuotis ir šių klausimų nepainioti. Mums dabar Vilniaus klausimo nėra. Jį gali kelti kai kurie lenkai imperialistai, bet ir lenkai žino, kad tokio klausimo nėra ir tarptautine prasme nebus. Todėl kai atsiranda žmonių, kuire tokius klausimus kelia, jie reikalą tiktai gadina.

Graži p. Sidzikausko kalba buvo suvesta į šiuos punktus: Būkime vieningi, kur to stinga — įgyvendinikme didesnę vienybę; Branginkime tėvų palikimą — lietuvybę; remkime laisvinimo veiksnius; Šalinkime asmeninius ir grupinius nesusipratimus ir išlaikykime organizacinį vieningumą; stiprinkime drąsą, ryžtą ir kovingumą.

P. Sidzikauskas gražią kalbą užbaigė šūkiu: Lietuvis never gaus ir kovos už laisvę ligi ją laimės!

Po to sekė sveikinimai. Labai gražiai pasisakė miesto majoro atstovas p. D. O'Hearn ir ukrainiečių atstovas p. Vasilišen. Sveikinimai buvo sutrumpinti, nes salės administracija pareikalovo dėl laiko stokos aktą greičiau baigti.

Po sveikinimų buvo priimta ši

rezoliucija

Montrealio ir jo apylinkių lietuviai, susirinkę 2956 m. vasario mėn. 19-tą dieną Plateau salėje 38-tai Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo (Vilnius Vas. 16, 1918) sukakčiai paminėti, vieningai priima sekančią rezoliuciją:

Kadangi 1940 m. birželio 15 d. Sovietų Sąjunga, sulaužydama visas sutartis pasirašytas su Lietuva, įvedė į ją Raudoną ją armiją ir užėmė Lietuvos žemę.

Kadangi Seimas, išrinktas 1940 m. liepos 14-tą d. susidėjo tiktai iš kandidatų, kurie buvo nominuoti Komunistų Partijos arba jai priklausančių organizacijų ir todėl neatstovavo tautos valios,

Kadangi 1940 Rugp. 3 d. Inkorporavimas Lietuvos į Sovietų Sąjungą buvo griežtas sulaužymas valstybių laisvo apsisprendimo teisės,

Kadangi suvalstybinimas industrijos, verslo, sukolchozinimas ūkių, persekiojimas bažnyčios, areštai, deportavimai ir masiniai žudymai per pastaruosius 16 metų nebuvo nutraukti,

Visa tai turėdamas galvoje, šis susirinkimas griežčiausiai protestuoja prieš neteisinį ir barbarišką Sovietų elgesį Lietuvoje ir kreipiasi į vakarų demokratijas prašant jų nenutraukti moralinės paramos padėti Lietuvos išlaisvinimą nuo Sovietinio Imperializmo ir atstatymo demokratiją laisvoj ir nepriklausomoj Lietuvoj.

Koncertinėje dalyje

p. Bruzgelevičiaus vedama šokėjų grupė šoko, dėl laiko stokos, tiktai du šokius — Vestuvių polką ir Didįjį malūną. P. Smilgevičius skambino Bacevičiaus ir Gaidelio kūrinius ir choras, vedamas p. Ambrozaičio, giedojo dainas. Koncertinę dalis buvo graži ir puikiai išpildyta. Bet apie koncertą plačiau bus pasisakyta sekančiame NL nr. Prieš koncertą p. Kęsgaila pranešė, kad op. sol. E. Kardelienė susirgo ir koncerte negalės dalyvauti.

Scena buvo dekoruota V. Remeikos.

Minėjimas užbaigtas Tautos Himnu.

Seimelio prezidiumas surinko 460 dol. ir Tautos Fondas pardavė ženklelių už 150 dol.

Minėjimas praėjo labai gražiai. Jį baigiant, Prez. pirm. St. Naginionis dėkojo visiems už atsilankymą ir dalyvavimą programoje.

VASARIO 16 D. MINĖJIMAI TORONTE

šiemet buvo du. Šeštadienį tautininkai minėjo šventę Lietuvių namuose, kur kalbėjo iš Clevelando Julius Smetona, o Lietuvių Bendruomenės surengtas minėjimas vyko sekmadienį College teatre, kur kalbėtoju buvo Alto sekr. dr. P. Grigaitis. **Šiuose minėjimuose dalyvių skaičius buvi santykyje** 1:10.

Minėjimą atidarė Apyl. Vald. pirm. J. Simonavičius. Kun. J. Gutauskui pravedus invokaciją ir pagerbus susikaupimu žuvusius už lietuvių laisvę, trumpą žodį tarė Gen. konsulas V. Gylys. Jis pabrėžė, kad mums reikalinga vienybė ir susiklausymas.

Krašto valdybos pirm. B. Sakalauskas savo sveikinimo žodyje nurodė, kad lietuvybės išlaikymui geriausia priemonė yra Liet. Bendruomeninis susiorganizavimas ir jos stiprinimas. Po to kalbėjo Dr. P. Grigaitis. Jo ugninga kalba buvo daug sykių pertraukiama karštais plojimais. Pradedant kalbą, jis pareiškė: „Aš kalbu į jus visus turinčius tas pačias mintis ir tikslus. Sveika visuomenė negali vienodai galvoti, bet kai mūsų visų bendras reikalas — Lietuvos laisvės klausimas sprendžiamas, turime būti vieno tikslo ir vieno galvojimo. Prieš 15 metų mes sukūrėme Amerikos Lietuvių Tarybą. Tada mums prez. Ruseveltas pasakė: Lietuva neprarado savo nepriklausomybės, ji tik laikinai nustojo laisvės. Nuo tada mes einam išvien. Ar ištesėsim toj kovoj, yra ir abejojančių.

Neseniai sovietų vadai pasmerkė Stalino politiką. Stalinas buvo didžiausias istorijos despotas ir žmogžudys, gi sovietams jis buvo per 30 metų didžiausias autoritetas. Dabar gi griūva jo ideologinis pagrindas. Ekonominės ir kultūrinės priežastys privertė sovietus keisti politiką, o tai yra didelis laisvųjų tautų laimėjimas.

Anksčiau Amerika nepažino Sovietų politikos ir nedrįso paremti pavergtų tautų kovos už laisvę. Taikinga koegzistencija ir Apeasement ne Sovietai išgalvojo, bet Amerika jiems bruko tuos dalykus. Bet Korejos karas padarė pirmą persilaužimą Amer. politikoj ir nuo tada prasidėjo ginklavimasis.

1952 m. prašėm prez. Trumaną padaryti pareiškimą dėl pavergtų tautų, — jis to nedrįso. Vėliau prez. Eisenhoweris paskelbė išlaisvinimo politiką. Tačiau teko nusivilti jo policy of liberatum. Mes pervarėm per kongresą Lietuvos pavergimo bylą ir viskas užrekorduota (Kersteno rezol.). Pagal Vašingtono deklaraciją Amerikos politikoj išlaisvinimas pavergtų tautų buvo ir bus. Išvykstant buvo pranešta, kad Amerikos kongresas 16 vas. minėjo Lietuvos neprikl. šventę, kur kalbėjo 13 senatorių ir 14 senatorių atsiuntė sveik. raštu. Taip pat ir Valst. Sekr. atsiuntė Tarybai sveikinimą, kuria išreikšta viltis, kad anksčiau ar vėliau teisybė triumfuos. Mums tačiau neužtenka gražių žodžių. Prezidento ir Britų Min. Pirm. pareiškimas, kad sieks išlaisvinimo, nėra tušti žodžiai. Nors mes maža tauta, bet mūsų ginklas tvirtas, t. y., aiškus ir tvirtas moralinis pagrindas —laisvės ir žmogaus teisių atstatymas. Mes neprivalom nuo to pagrindo nukrypti. Turim laikytis vienos gaidos, vieno tono, tada mūsų balsas bus išgirstas. Ar mes norim sutrumpinti metus ar mėnesius brolių kančių Sibire? Tik būdami vieningi mes atliksime savo tikrą pareigą, — baigė p. Grigaitis.

Po 10 min. pertraukos buvo tęsiamas minėjimas, anglų kalba kalbėjo Toronto burmistras Fillips, kuris pareiškė viltį, kad Lietuva vėl bus laisva.

Parlamento atstovas I. Jaremko sutiktas su ovacijomis, labai šiltais žodžiais pareiškė Lietuvai simpatijų net priminęs Liet. vytį ir vėliavos spalvas kaipo simbolius taurumo, ir meilę savo kraštui.

Dar kalbėjo Fed. parlamento atstovas D. D. Carick.

Imigracijos ir Pilietybės įst. atst., Estų konsulas Markus, visiems kalbėtojams įteiktos dovanos, knyga Lithuania. Per skaityti sveikinimai ir rezoliucijos.

Po to sekė meninė dalis: pp. Ščepavičienės ir Žemelytės duetas, D. Meilutės deklamacijos ir Tautinių Šokių Grupės gražus šokis Sadutė. Ant galo Varpo choras sudainavo 5 dainas ir užbaigė programą Tautos Himnu. Programai (anglų kalba) vadovavo Ir. Šernaitė.

Po minėjimo Liet. Namuose buvo arbatėlė, kurioje Dr. Grigaitis smulkiau papasakojo ALTO darbus.

Šis minėjimas ir didelis visos publikos Dr. Grigaičiui pritarimas taip pat jam ilgiausių metų skambus sudainavimas atsisveikinant, parodė Toronto lietuvių nuotaikas. Minėjimas buvo ir gausus ir įspūdingas.

P. L.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis.

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai
7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada.
Telefonas: HEmlock 7920.

Prenumerata metams:		Yearly Subscription Rates:	
Kanadoje	$ 5.00	Canada	$ 5.00
Amerika ir P. Amerika	$ 5.50	America & S. America	$ 5.50
Visur kitur	$ 6.00	Other Countries	$ 6.00
Teksto eilutė	ct. 0.15	Pajieškojimų kaina	$ 1.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)

Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

GALIME IR PASIDŽIAUGTI

Mūsų tautos keliuose yra buvę labai sunkių metų, ištisų šimtmečių, o buvo ir valandų prailgusių metais. Bet, greta nesekmių ir rūsčių bei tamsių dienų, yra buvę ir didelio pakilimo, augštos garbės ir šviesių laikų, kuriais visada malonu pasidžiaugti.

Šie laikai lietuvių tautai yra sutemų laikai. Bet ir sutemos darosi giedresnės, kai jose pradeda reikštis pragiedrulių.

Atšventę 3,8 Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės sukaktuves, galime pasidžiaugti ir tūlais laimėjimais, kurie rodo, kad sutemos jau turi pragiedrulių. Ryškių pragiedrulių, kurie žadina mūsų geras viltis ir žada gerų perspektyvų.

Laisvasis pasaulis vis tvirčiau ir garsiau pradeda kalbėti apie tautų laisvę, apie tautinių valstybių ir susikūrimą ir atskūrimą, jeigu jų savarankiškumas yra pažeistas. Ne tiktai Jungtinės Amerikos Valstybės viešais pareiškimais ir reikšmingomis valstybės ir visuomenės asmenų kalbomis palaiko geras mūsų viltis, bet ir Didžiosios Britanijos vyriausybės viršūnės šiandien jau visai atvirai ir vieša ipaissako už pavergtųjų tautų išlaisvinimą. Maža to, JAV ir DB pasirašo bendrą deklaraciją, kurioje pasisako, kad niekas jų nenukreips nuo bendro nusistatymo, kad sovietijos pavergtosios tautos turi būti laisvos, nepriklausomos ir kad jų valdymosi forma yra jų pačių reikalas.

Kai Didž. Britanija yra net de facto pripažinusi Pabaltijo valstybių okupaciją, tai jos užsienių reikalų ministeris p. Lloyd viešame pranešime Čikagoje kaip tiktai sumini Pabaltijo valstybes kaip sovietų imperializmo ir kolonializmo aukas.

Šitie faktai rado, kaip laisvasis pasaulis vis aiškiau ir aiškiau, vis garsiau ir garsiau pradėda kalbėti apie pavergtųjų išlaisvinimą.

Laisvojo pasaulio susiorientavimas tarptautinėje politikos padėtyje kaskart tampa aiškesnis, tikslesnis ir gilesnis.

Šis susiorientavimas vis plačiau įsiskverbia į žmonių mases, į jų organizacijas, į jų kasdieninius klausimus. Tai yra labai vertingas reiškinys.

Pavergtieji, o jų tarpe ir mes lietuviai, iš kitų tautų kasmet vis daugiau ir daugiau susilaukiame mūsų supratimo, įvertinimo ir paramos.

Štai, kad tiktai dabarties momentas mums rodo šių teigimų tikrumą. Mūsų šventės pamaldas laiko Mosg. Druoin. Ville Lasalle klebonas kun. G. Leclrc pamaldose primena parapiečiams, kad šiandien lietuviai turi savo valstybinę šventę. Iš tolimas Marville Ont. atvyksta į NL redakciją klebonas kun. J .M. Mayer jieškodamas sau ir vietos radijofonui lietuviškų plokštelių, žodinės medžiagos. Didžiausio Kanados miesto, Montrealio, Majoras p. Drapeau siunčia į mūsų šventę savo atstovą p. D. O'Hearn, kuris ne paprastu mandagumo žodžiu mus sveikina, bet kalba apie mūsų tautos šventę ir mūsų valstybės laisvę tvirtu ir stiprio žodžiu.

Taip tautų ir jų valstybių laisvės klausimas nuo valstybinių viršūnių įsiskrodžia į mases, pasiekia glūdžiausias visuomenines ląstelės ir kelia jų reakcijas prieš smurtą, prievartavimą ir pavergimą.

Net ir komunistinėje stovykloje yra didelis sąmyšis ir judėjimas su tūlais pragiedruliais. Daugelis propagandos suklaidintų žmonių praregi, nes patys įsitikina, kaip toli yra tikrovė nuo propagandos skelbimų.

Tat, mes tikrai turime pagrindo mūsų sutemų dienomis pasidžiaugti pragiedruliais, kurie žada mums šviesesnę ateitį.

J. Kardelis.

Ką rašo kiti

„EUROPOS LIETUVIS" UŽ VIENYBĘ

Straipsnyje „Matulioniui perėmus pirmininkavimą", savaitraštis „Europos Lietuvis" rašo:

„Nebūtų tikslu šioje vietoje ateiti naujai persitvarkiusiam VLIKui į pagalbą su kokiais nors pasiūlymais ar patarimais (patarti kiekvienas gudrus). Tačiau tariuosi atspėjęs daugelio Anglijos lietuvių nuomonę pareikšdamas pageidavimą, kad ateity VLIKas remtųsi kiek galima didesniais organizuotos lietuvių išeivijos sluoksniais ir pasiektų visų vadovaujančių veiksnių darnaus susitarimo. Be šito rimtesnis laisvinimo darbas bus nuolat trukdomas ir sunkiai įmanomas. Mums reikalinga plieninė vienybė. Atėjo metas, kad tie, kurie yra pašaukti vadovauti, užkastų savo kovos kirvius giliai į žemę ir, surūkę taikos pypkę, imtųsi bendro tėvynės laisvinimo darbo. Jei J. Matulioniui pasiseksšį nelengvą uždavinį įgyvendinti, tai jo triusas ir pasiaukojimas bus su kaupu apmokėtas".

Žinoma, būtų labai gerai, kad būtų „plieninė vienybė", nes ji tikrai Lietuvos išlaisvinimui yra labjausiai reikalinga, bet kad būtų bent žmoniška vienybė, o ne susiskaldymas, kaip dabar dedasi.

— Lietuvių Fronto Bičiulių konferencija Waterbury, Conn., Lietuvos išlaisvinimo organizacijos reikalu priėmė rezoliuciją:

„Lietuvos laisvinimo darbo reikalu Lietuvių Frontas visą laiką buvo ir tebėra už vieningą bendrą laisvinimo darbo vadovybę, kuri žengtų laisvinimo pastangų priekyje, derintų jas ir sujungtų gyvąsias visuomenės jėgas. . ."

AMERIKAI GALVOSŪKIS.

Bostono rimtąjam dienraščiui „Christian Science Monitor" iš Washingtono rašoma:

„Vienas kietųjų dabartinio pasaulio afktų yra, kad daugelis Amerikos įtakos rate besisukančių, ar suktis norinčiųjų kraštų užversti žaliava, kuri Amerikai nereikalinga, bet reikalinga visko trūkstančiai Sovietų Sąjungai. Žemės ūkio ministerio negalavimas S. Sąjungoje daro ją, pavyzdžiuo, pirkėju javų, kurių javais pertekusi Amerika pirkti negali. Valdiški rateliai Washingtone pripažįsta, kad, kolkas, nė kas nekreipė ganėtinai rimto dėmesio šiam dalykui. Daugelis vienas ar kita žaliava pertekusių kraštų savęs klausia: jei ištikrųjų pasauliui nebegręsa atominis karas, tai kodėl neprekiauti su Sovietų Sąjunga? Tinkamo atsako Washingtonas dar nerado".

V.

LIETUVI, SKIRK VIENOS DIENOS UŽDARBĮ ŠALPAI!

Žinios iš VLIK'o

VLIKO SUSIRIKIMAS SU VOKIEČIŲ POLITIKAIS.

1956. II. 9. vakare Bonnoje Spaudos Klubo būste įvyko Vliko pirmininko J. Matulionio, VT pirmininkės A. Devenienės ir URT valdytojo Dr. P. Karvelio susitikimas su vokiečių politikais. Susitikime dalyvavo taip pat visa eilė vokiečių mokslo žmonių ir žurnalistų, kurie savo ruožtu pasisakė vokiečių spaudoje. Pasižymėjęs vokiečių politikas ir federalinio parlamento (Bundestag) narys Dr. Puender ta proga priminė, kad Lietuvos nepriklausomybės minėjimo išvakarėse jam ypač malonu pasveikinti čia susitinkančius Vliko vadovybės žmones ir vokiečių politikus bei veikėjus. Drauge pažymėjo, kad vokiečių tautos simpatijos yra lietuvių pusėje. Jo linkėjimai — kad Lietuva juo greičiau atgautų savo laisvę ir nepriklausomybę.

Vokietijos federalinės vyriausybės ministeris W. Kraft pareiškė, kad vokiečių tauta nepaprastai vertina tą kovą, kurią lietuvių tauta veda už savo laisvę, drauge pažymėlamas, kad pastovi taika ir geras tautų sugyvenimas Rytuose nėra įmanomas šių tautų neišlaisvinus. Min. Kraftas pabrėžė, jog visa vokiečių federalinės vyriausybės politika buvo ir bus nukreipta į tai, jog geležinė uždanga išnyktų.

Vykd. Tarybos pirmininkė A. Devenienė savo kalboje padėkojo Vokietijos federalinei vyriausybei už tai, kad ji Lietuvą laiko ir toliau nepriklausoma valstybe, tik laikinai sovietų kariškai okupuota. Drauge padėkojo, kad vyriausieji mūsų išlaisvinimo organai visą laiką turėjo visišką laisvę nekliudomai veikti, taip pat Lietuvos laisvinimo veiksnių vardu pažymėjo, jog ir vokiečių tauta, šiuo metu suskaldyta į dvi dalis, artimiausiu laiku išvystų savo troškimus realizuotus ir apsijungtų į vieną valstybę.

Šio susitikimo metu žodį tarė taip pat Vliko pirmininkas J. Matulionis, pasidžiaugdamas, kad vokiečių tautai yra pavykę pasiekti tokią didelę pažangą, ir drauge palinkėdamas, kad bendromis laisvojo pasaulio jėgomis būtų pasiekta laisvės bei taikos visoje Europoje ir kad geležinė uždanga su laiku visai išnyktų.

Šio susitikimo metu nuomonėmis pasikeitimas vyko draugiška ir nuoširdžia atmosfera. Iš vokiečių pusės kalbėjo visa eilė žinomų politikų, tarp jų fed. parlamento narys Muckermann, laikomo faktiškuoju kanclerio Adenauerio organu „Rhinischer Merkur" redaktorius Wenger, nacių režimo aukų sąjungos vicepirmininkas ats. pulk. Mueller ir kiti. Vokiečių kalbėtojai, be kita ko, pažymėjo, kad jiems daro įspūdį mūsų organizuotumas bei ryžtas, juo labjau, kad, prireikus, mes savus žmones iš viso pasaulio, ypač iš JAV ir Kanados, siunčiame veikti į Vokietiją, ir jiems sveikina. Latvių min. R. Liepinš savo labai gražioj kalboj pasveikino šį susitikimą, ir išryškino, kokia stipri moralinė jėga yra žmonių, likusių už geležinės uždangos. URT valdytojas Dr. P. Karvelis padėkojo visiems dalyviams už atsilankymą į šį Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimą ir už pareikštas simpatijas mūsų kenčiančiai tautai, o ypač už supratimą, jog mūsų išlaisvinimo kova turi bendrą tikslą.

Tenka pažymėti, kad tai pirmas tos rūšies susitikimas, kuris tikrai pasitarnaus geriems kaimyniniams santykiams sustiprinti. Šitokio pobūdžio parengimu apie kokius dažnai skaitome Amerikos spaudoje, kur savo pareiškimus padaro pasižymėję Amerikos politikai ar kongreso nariai, čia, Vokietijoje, pirmą kartą išeita šiuo keliu bejieškant simpatijų mūsų bylai tarp vokiečių politikų ir visuomenės slogsniuose.

Iš lietuvių pusės susitikime taip pat dalyvavo gyvenantieji Bonnoje lietuviai — Baltų Tyrimo Instituto dabartinis direktorius prof. Z. Ivinskis, Lietuvos Raud. Kryžiaus pirmininkas ir CDCE atstovas Vokietijoje Dr. L. Gronis, vietos LB pirmininkas A. Žemaitis ir Lietuvių Studentų Sąjungos pirmininkas P. Jurkus.

Elta.

OAKVILLE, Ont.

VASAHRIO 16-TOSIOS ŠVENTĖ OAKVILĖJE.

Oakvillės apylinkėse susispietęs mažutis lietuvių būrelis kietai stovi už savo tradicijas ir brangius praeities atminimus. Vasario 16-toji mums, lietuviams, yra tapusi laisvės šventė, ir todėl ji yra viena iš brangiausių praeities atminimų. To dėl Oakvillės lietuviai Vasario 16-tąją, stengiasi atšvęsti vieningai, gražiai ir kuo iškilmingiausiai.

Šiais metais šios šventės iškilmingumas prilygo didžiosioms lietuvių kolonijoms, kadangi čia vietoje, ta proga, turėjome iškilmingas lietuviškas pamaldas, už ką reiškiame giliausią dėkingumą Hamiltono parapijos klebonui dr .kun. J. Tadarauskui, ir Hamiltono lietuvių bažnyčios chorui. Kun. Tadarausko tai progai pritaikintas pamokslas, choro sugiedota lietuviška malda už tėvynę ir Lietuvos himnas mus giliai sujaudino ir sustiprino mūsų tautinius jausmus. Reikia pažymėti, kad net ir visiems Oakvillės lietuviams susirinkus jų skaičius nesiektų pilno šimto, tai tas rodo, kad kunigo ir choristų atvykimas buvo paremtas ne materialiniais apskaičiavimais.

Antroji, Lietuvos Nepriklausomybės šventės, minėjimo dalis įvyko vakare p. M. Ramanausko namuose. Ji taip pat buvo labai įspūdinga, kadangi M. Ramanauskas vieną savo didžiulį kambarį, savo sūnų padėdamas, rūpestingai ir skoningai išdekoravo, paversdamas jį į tikrą lietuvišką seklyčią. kaskiekvienam minėjimo dalyviui sukėlė mielą šventadienišką nuotaiką. Oficialioji šventės dalis buvo atidaryta M. Ramanausko. Po pagerbimo žuvusių jų už Lietuvos laisvę, A. Lukaševičius pasakė kalbą, kurioje ragino išeivijoje esančius lietuvius semtis stiprybės iš praeities ir kovoti už geresnę tvynės ateitį, taip kaip mūsų praeities istorijoje buvo garbingai ir atkakliai kovota.

Po to M. Skorobogatienė gražiai padainavo lietuvišką dainelę „Našlaitėlė", o M. Žemeskienė jautriai padeklamavo B. Brazdžionio eilėraštį „Žemės turtas", kurio paskutinis punktas, mums tremtyje esantiems, ypatingai įsidėmėtinas: —

— Mirė laisvės kūnas, bet
gyva dvasia
Ir teisybei ausys ne visų
apkurto!
Laisvės ir Teisybės šauksmą
širdyse —
Nešam mes didžiausią šitos
žemės turtą.

Nes iš tiesų tik laisvės ir teisybės įsigalėjimas gali mums sugrąžinti brangiausią mums turtą — Lietuvą.

Po oficialios dalies sekė šeimyninės vaišės, kurias suruošė rūpestingos mūsų apylinkės moterys. Vaišių tikslas duoti proga mūsų tautiečiams, prie bendro stalo suartėsi ir sudarytiti tampresnius santykius, kas vestį į geresnį susiklausymą ir vienybę. Kanados gyvenimo tempas, bei pragyvenimo standartas iš daugelio atima veik visą laisvą laiką, bet bent vieną kartą susibūrimas po vienu stogu mums parodo, kad lietuvio jausmas lietuviui nėra miręs, gi kas nemyli savo tautiečio, sunku tikėti, kad mylėtų savo tautą. Šių metų Vasario 16-tosios minėjime nuoširdi tarpusavio nuotaika parodė, kad Oakvillės lietuviai vienas antram yra artimi ir linkėtina, kad ta dvasia pasiliktų ateičiai ir dar daugiau stiprėtų.

V. Ž.

Neužmirskime atnaujinti „Nepriklausomos Lietuvos" prenumeratos

IR PARAGINKITE KITUS JĄ UŽSIPRENUMERUOTI

TĄ GALIMA ATLIKTI PAPRASČIAUSIU BŪDU: DĖKITE PINIGUS Į VOKĄ IR PAPRASTU LAIŠKU SIŲSKITE ADRESU: NEPRIKLAUSOMA LIETUVA, 7722 GEORGE STREET, VILLE LASALLE, MONTREAL, P. Q. Nebuvo atsitikimo, kad pinigai būtų žuvę. Kam patogiau, prašome siųsti ar banko čekiu ar pašto perlaida — Money Order'iu. Kam sunku prenumeratą apmokėti už visus metus, gali mokėti dalimis. Naujai atvykusieji laikraštį gauna bargan tol, kol prasikuria ir sugeba apsimokėti.

St. CATHARINES, Ont.

STREIKAS PASIBAIGĖ

General Motor fabrikų Kanadoje streikas, tęsesis 148 dienas, šio mėn. 14 d., 0.45 min. pasibaigė. Prie šių fabrikų priklauso ir St. Catharines McKinnon.

Vasario 14 d. ryto McKinnon raštinėje jau buvo priimami nauji darbui gauti pareiškimai, regimai dėl to, kad gali senųjų darbininkų dalis nebegrįžti.

Rašau lietuvių žiniai, kad su interesuoti galėtų pasinaudoti proga gauti darbą.

Šiame, St. Catharinėje, fabrike dirba daugiau kaip 5000 darbininkų. Darbo sąlygos ir atlyginimai, palyginus su kitomis darbovietėmis, vienos iš geresnių.

I. S.

EKSKURSIJA Į HAMILTONĄ

Vienokiu ar kitokiu būdu St. Catharines savo garsumu vejasi net didesnes lietuvių kolonijas. Gal dėl to ji didžiųjų kolonijų nepamirštama. Jau net keletą kartų St. Cathariniečiai buvo pakviesti posėdžiauti į Torontą ir torontiečiai tuo pačiu reikalu buvo atvykę į St. Catharines. Šiuo metu St. Catharinės lietuviai vėl gavo malonų kvietimą iš Hamiltono dalyvauti statomame brolių Motuzų spalvotame filme „Lietuvos vaizdai". Jei didžiosios kolonijos mus nepamiršta, tai ir mes St. Cathariniečiai neatmesim mums ištiestos garbingos rankos ir jų kvietimą nuoširdžiai priimkim - dalyvaukim kuo skaitlingiausiai statomame filme. Tėvų pageidavimu organizuojama į minimą filmą šeštadieninės mokyklos vaikų ekskursija, kelionės išlaidas apmoka bendruomenės valdyba. Todėl ir didieji neatsilikim ir kovo 4 dieną, sekmadienį, visi sykiu vykstame į Hamiltoną. Didesniam skaičiui vykstant bus malonesnė ekskursija. Be to prisimintina ir tai, savo dalyvavimu susilauksime revizito iš hamiltoniškių, kai mes turėsime parengimą.

Hamiltoniškių kvietimas yra ne tik St. Catharinėj, bet visam Niagaros pusiasalui. Biletai gaunami pas Z. Piliponį, 7 Whitworth St. St. Catharines. Ont., telef. MU 2-9154. Bileto kaina suaugusiems 1 dol., vaikams 0,25 ct.

Iki pasimatymo Hamiltone kovo 4 d. 5 val. vakare Royal Connaught Hotel salėje, kur pabūvosime valandėlę Lietuvoje.

St. Catharinietis.

PADĖKOS

Nuoširdžiai dėkojame klebonui kun. Bobinui ir Tėvui Kulbiui už Aušros Vartų bažnyčioje atlaikytas pamaldas, per mūsų brangios mamytės ir sesers a. a. Marijonos Adomaitienės laidotuves, ir taip pat kun. Bobinui už palydėjimą kapines.

Esame labai dėkingi visiems velionę gausiai lankiusiems ir palydėjusiems į amžino poilsio vietą. Labai dėkojame visiems už gėles ir Šv. Onos ir Šv. Elzbietos Draugijoms už aukotas maldas.

Dukterys ir žentai Šlekiai
Žiurkevičiai ir Riaukai, ir
brolis Sim. Mozūraitis.

JUOKDARIAI...

L. Jonikas prasitarė

Žiauriausis ir sadistiškiausis Amerikos komunistas L. Jonikas (skerstų jis žmones be atodairos būdamas sovietuose), pasirodo, kaikada prasitaria. Rašydamas „Vilny" apie tariamą Bulganino ir Chruščiovo baimę pavergtųjų, jis daro žemaitijoje jo girdėtą palyginimą: „Žemaitijoje girdėjau senus išminčius sakant, jog „vilkas šunies nebijo, ale nekenčialojimo".

Taigi, anot L. Joniko, Bulganinas su Chruščiovu yra vilkai. Tai teisingas Joniko įvertinimas dabartinių Maskvos diktatorių. Jie — tikri vilkai. Bent kartą Jonikas teisingai parašė. Ir Mandrapypkis ne kitaip vertina Bulganiną su Chruščiovu. Jie ne tiktai vilkai, bet ir smaugliai — darbo žmonių smaugliai.

Mizara, kodėl slepi ruskius?

Įdomu, kad Mizarai kažkodėl nepatogu suminėti rusų pavardes, įvestas į Lietuvos komunistų partijos centro komitetą. O juk ne lietuviai, bet rusai vadovauja Lietuvos komunistams ir visai Lietuvos okupacijai. Kodėl gi Mizara nemini, kad į Lietuvos komunistų partijos centro komitetą įvesti Šarkov, Afonin ir dar 29 kiti ruskiai? Ar ne jie Lietuvos viešpačiai, kad Mizara juos slepia?

Bimba ir segregacija

Bimba „Laisvėje" pasisako prieš vadinamąją segregaciją. Bimba teisus, kai smerkia segregaciją. Tai tikrai bjaurus reiškinys, kultūringiems žmonėms nepriimtinas ir smerktinas visu griežtumu.

Tiktai reikia paklausti Bimbą, kodėl segregacija bloga Amerikoje, o kodėl Bimbai tai segregacija gera sovietijoje? Kai komunistai vykdo segregaciją daug bjauresnę, negu ji pasireiškia Amerikoje, tai Bimba tyli? Amerikoje bent valdžia ir teismas pasisako prieš segregaciją, o sovietijoje komunistinė valdžia vykdo pati segregaciją, — tai tas gerai? Argi segregacija negera tiktai Amerikoje, o Lietuvoje ir Rusijoje segregacija yra gera? Kaip gi čia yra, drauge Bimba?

Andrulis moka skaičiuoti

Andrulis, tas pat Andrulis, kuris visiems siūlo važiuoti į sovietiją, bet pats ir teismo spriamas nenori važiuoti, — dabar išduoda paslaptį, kodėl jis bijo važiuoti į komunistų rojų. „Vilnyje" jis rašo, kad daugelis amerikiečių teuždribą per metus tiktai po 500 dolerių. Nao kadangi sovietijoje už darbo dieną darbininkui mokama po 3—4 svarus žirnių, geriausiu atveju rugių, tai Andrulis ir apskaičiuoja, kad vis dėlto Amerikoje geriau apsimoka uždirbti 500 dolerių, negu komunistų rojuje pusę ar ir visą toną lyšių, žirnių ar net ir kviečių, kurie nekainuoja daugiau kaip 50 dolerių. Atsieit, Amerikos ir 500 dolerių vertingesni bent dešimt kartų daugiau, negu sovietijoje gauna darbininkas. Dėl tokio apskaičiavimo Andrulis geriau pasirenka Amerikos kapitalistinį pragarą negu sovietinį rojų. Andrulis moka skaičiuoti... Jis tiktai kitus durneliais laiko ir jiems pučia ar bus. . .

Mandrapypkis.

Lietuvių - Lenkų santykių klausimu

I.

Šis klausimas yra opus. Kai jo pasikalbėjimus su lenkais, buvo kilęs triukšmelis ir klausimai: ką jis ten veikia paslapčia? Kai dabar VLIKo spec. komisija daro tūlų zondavimų, lietuvių-lenkų santykių reikalu taip pat yra aliarmo. Tat, pabandykime klausimą nagrinėti akademiškai, šaltai, nes jis yra rimtas.

Kas rimtai imtųsi apžvelgti lietuvių-lenkų santykius nuo mūsų tautinio atgimimo pradžios, prieitų išvadą, kad tie santykiai pasižymėjo dideliais priešingumais. Šių priešingumų šaknys glūdi istoriniu įvykių susiklostyme dar Didž. Lietuvos kunigaikštystės laikais.

Jau 1918 m., Lietuvos valstybei besikuriant, buvo prieita prie aiškaus susikirtimo, kai, vokiečių kariuomenei besitraukiant, lenkai užėmė Vilnių. Lietuvos nepriklausomybę atstačius, visa įvykių virtinė lietuvių-lenkų santykius taip apsunkino, kad su lenkiškuoju kaimynu Lietuva ilgus metus buvo padėtyje, kuri prilygsta santykiams dviejų valstybių, esančių karo padėtyje 1938 m. lenkų pastatytas ultimatumas, kurį lietuviai buvo priversti primti, tų santykių neišlygino. Lietuvių požiūriu, Lenkija ir toliau liko Lietuvos rytinių sričių okupantas, nors diplomatiniai santykiai ir buvo užmegzti, o demarkacijos linija pasidarė siena.

Ribbentropo-Molotovo 1939 m. rugpjūčio 23 d. susitarimas, kuriuo raudonasis ir rudasis diktatoriai pasidalino įtakos zonomis Rytų Europoje ir Baltijos erdvėje, lietė tiek Lenkiją, tiek ir Lietuvą ir siekė abiejų valstybių nepriklausomybę bei laisvę panaikinti. Kai netrukus po to sumušti lenkų kariuomenės būriai ir gausūs lenkų pabėgėliai, norėdami išvengti Sovietų ir vokiečių nelaisvės, perėjo Lietuvos sieną, lietuviai teisingai suprato padėtį. Akivaizdoje mirtino pavojaus, kuris, Lenkijai žlugus, susidarė ir Lietuvai, būtų buvę neišmintinga ir nežmoniška keršyti lenkams ir bandyti suvesti sąskaitas už pasikėsinimus prieš Lietuvos nepriklausomybę, ar už mūsų garbę sunkiai pažeidusį ultimatumą.

Žiūrint dabar kad ir iš netolimos istorinės perspektyvos, tenka teigiamai vertinti, kad Lietuva nepasidavė savo metu Hitlerio gundymams ir nepaskelbė karo Lenkijai. Šiuo žygiu mes nieko nebūtume laimėję ir tik prieš visą pasaulį būtume pademonstravę politinį nesubrendimą. Klaidą yra padarę lenkai, kai jie Čekoslovakiją likviduojant, užgrobė Tešiną.

Tais laikais dar nebuvo žinomi Stalino ir Hitlerio suokalbių tekstai, kuriais buvo parengtas atentatas prieš pasaulinę taiką ir daugelio Europos tautų laisvę. Tačiau jau tada buvo aišku, kad vien Lenkijos nepriklausomybės sužlugdymu ir jos pasidalinimu Maskvos diktatoriai ir Hitlerio valdomieji vokiečiai nepasitenkins. Lenkijai žlugus, atrodė, kad ir Lietuvai susidaro nepaprastai dideli pavojai, atsidūrus tarp dviejų diktatūrų ir pastojant joms kelią vienai su kita betarpiškai susisiekti. Vėlesni įvykiai parodė, kad ne tik Lenkija, bet ir Baltijos valstybės buvo Ribbentropo-Molotovo pakto aukos.

Lietuvos okupacija, kurią Sovietai įvykdė, sulaužydami visus savo iškilmingus pasižadėjimus ir sutartis ir įjungdami Lietuvą į Sovietų Sąjungą, akivaizdžiai atskleidė Maskvos tikruosius siekimus. Ir Lenkija ir Lietuva ilgainiui atsidūrė pavergtųjų tautų padėtyje, kaip ir visa eilė kitų valstybių Europos centre ir rytuose. Kaip ir visoms pavergtoms tautoms, mums bei lenkams svarbiausiu siekimu pasidarė atgauti savo laisvę ir nepriklausomybę.

Nepaisant, kad Vakarų demokratijos pradėjo karą vardan Lenkijos laisvės, karui baigiantis vakariečiai nepajėgė atsispirti Sovietų užmačioms. Nors Lenkija ir išliko atskira valstybė, tačiau demokratiniu būdu sudarytos vyriausybės negalėjo pasiekti ir tapo priedu prie Sovietų Sąjungos, Maskvos vasalu ir satelitu.

Kaip žinome, visos pavergtosios tautos, jų tarpe Lietuva ir Lenkija, pradėjo sunkią kovą savo kraštų laisvei ir nepriklausomybei atgauti, kuri tebevyksta lig šios dienos.

Lietuvos laisvinimo veiksniai, pirmoje eilėje Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, realiai vertindami susidariusią padėtį ir išeidami iš fakto, kad ir Lietuva ir Lenkija kovoje prieš sovietinį imperializmą yra atsistojusios viename ir tame pačiame fronte, tare, kad reikia rasti būdus pašalinti iš lietuvių lenkų santykių visa tai, kas galėtų bendrai kovai prieš komunizmą kliudyti ir duoti progą lenkus prieš lietuvius, ar atvirkščiai, kiršinti.

Jaltos ir Potsdamo konferencijose rytinė lenkų siena buvo nustatyta pravedant Curzono liniją. Ši siena išskiria visus lietuvių lenkų sienų ginčus, nebent galėtų kilti nuomonių skirtumų dėl sienos Punsko—Seinų srityje, turint galvoje, kad Curzono linija pravesta tiktai iki Gardino. Kiek iš spaudoje paskelbtų žinių galima spręsti, ši rytinė Lenkijos siena buvo priimta lenkų po karo sudarytos vyriausybės Varšuvoje, dalyvaujant joje ir Londono lenkų vyriausybės deleguotiems asmenims.

Išsivysčius tokiai įvykių raidai ir susidarius tokių santykių padėčiai, yra apytikriai realios susitarimų galimybės ir dėl bendros kovos dabartyje, respektuojant jau padarytus susitarimus arba juos tam tikruose punktuose, kurie padaryti mūsų tautos nenaudai, reviduojant bei peržiūrint.

Bet, kaip visada tokiais atvejais esti, atsiranda tūlų klausimų. Todėl verta juos rimtai panagrinėti.

K.

GYVENIMAS KANADOJE

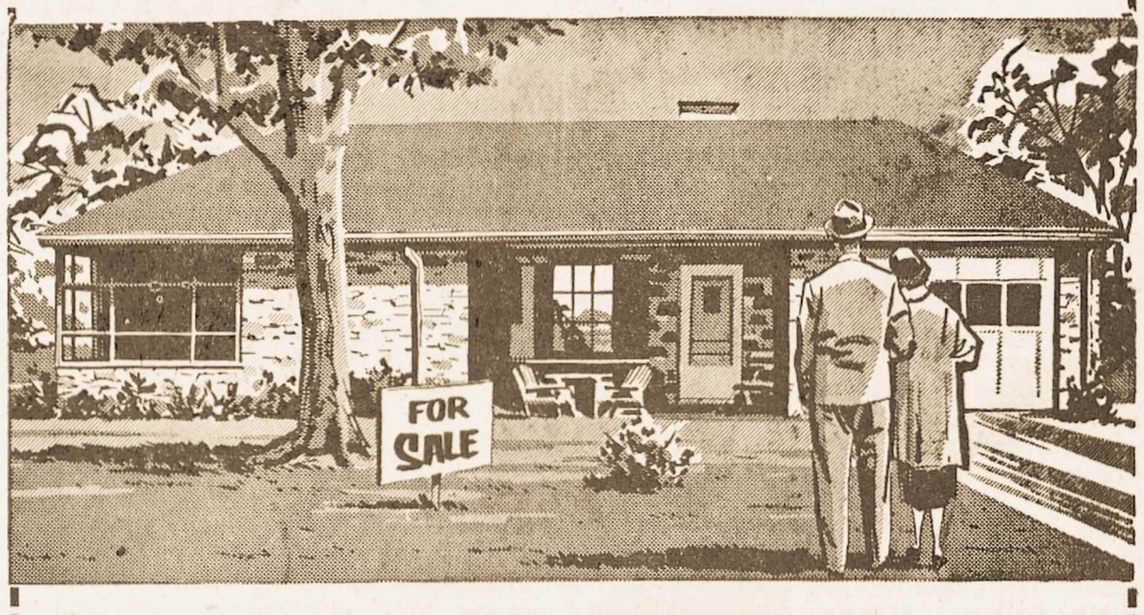

KAIP PIRKTI NAMĄ

Įsigyjant namus Kanadoje ar tai (1) iš savininko tiesiai, ar (2) per Real Estate agentą, būtina pasirašyti sutartį raštu, kurioje būtų išvardintos visos pirkimo sąlygos.

Real Estate agentai pardavimui skirtus namus skelbia vietos dienraščiuose. Taip pat agentų pavardės yra įrašytos telefonų knygos vad. geltonuosiuose puslapiuose.

Kaip būti tikram, kad įsigijote gerą TURTĄ ir pasirašėte atitinkamą SUTARTĮ.

Paprastai Real Estate agentai yra patikimi žmonės. Jie tiki, kad kiekvienas namą pardavimui siūląs žmogus turi atitinkamus dokumentus — legalią teisę parduoti namą. Kartias, tačiau, tai nėra teisybė, pirkėjas susiduria su visa eile įvairių nenumatytų sunkumų ir išlaidų, bet tai įvyksta ne dėl agento kaltės.

Apsisaugokite patys save. Prieš pasirašydami bet kokią sutartį, prieš sudarydami bent kokius dokumentus, kreipkitės į advokatą (Quebec — į notarą), kuris visus dokumentus patikrins. Advokatas ar notaras PATVIRTINS, kad jūs gaunate tai, už ką ir sumokėjote pinigus — ATITINKAMUS, registruotus namo dokumentus.

SPAUSDINAMA, KAD PADĖJUS DŽIAUGTIS GYVENIMU KANADOJE...

BRADING'S

BRADING BREWERIES LIMITED

Ottawa • Windsor • Montreal • Hamilton

(Prašykite BRADING'S — tariama BRĖDINGS)

Išsikirpkite šį straipsnelį ir duokite bent kuriam Real Estate agentui.

TO REAL ESTATE AGENT: The bearer wishes to buy a house.

Veda sktn. inž. J. Bulota.

BRANGIOS SESĖS, MIELI BROLIAI,

Minint Didžiąją mūsų Tautos Dieną — Vasario Šešiolikątą, — sveikinu Lietuvos Skautų Seserijos vardu visas seses ir brolius skautes ir skautus ir visus lietuvius, kenčiančius pavergtoje Tėvynėje, šaltose Sibiro taigose ir įsikūrusius visuose laisvės kraštuose.

Ant Lietuvos Nepriklausomybės aukuro sudėtos mūsų knygnešių, kultūrininkų, savanorių kūrėjų, partizanų ir tremtinių gyvybėmis apmokėtos aukos tepaskatina mus į tarpusavę taiką, vienybę ir pasiaukojimą, tas būtinas sąlygas praras tai Laisvei atgauti.

Augščiausiojo Palaima telydi mūsų žingsnius.

O. Zailskienė,
Vyriausioji Skautininkė.

EGZILŲ KONFERENCIJA.

Sausio 14—15 d. Hartforde, Conn. buvo Egzilų Skautų Sąjungos Konferencijos posėdžiai. Dalyvavo — estų, latvių, lietuvių, rusų, ukrainiečių ir vengrų skautų atstovai, viso 20 asmenų. Posėdžiams pirmininkavo psktn. Alg. Banevičius. Pranešimus skaitė — H. Michelson apie Egzilų skautų vidaus veiklą ir Dr. V. Čepas apie ateities veiklą. Priimtas ir paruoštas statutas (konstitucija), pagal kurį pakeistas ir šios organizacijos vardas į Council of Scout Associations in Exile (Egzilų Skautų Asociacijų Taryba). Naujai dviejų metų kadencijai šios Tarybos Sekretoriatan išrinkti: vyr. sktn. Dr. V. Čepas — gen. sekretorius, vengras T. Roney ir estas H. Michelson — sekretoriais. Tolimesnei veiklai priimta Lietuvių Sk. Brolijos Užsienio Skyriaus pasiūlyta programa. Taip pat priimtas mūsiškių pasiūlymas bal. 25 — Šv. Jurgio d. paskelbti Skautų Kankinių Diena, (Scout Memorial Day). Egziali skautai šią dieną minės savo brolius, kurie sekdami pasaulio skautų globėją Šv. Jurgį kovojo prieš blogį ir atidavė savo gyvybę už tautybės principus.

PIRMASIS MŪSŲ JŪRŲ SKAUTŲ KPT. M. KUKUČIO

laivas Chicagoje sausio 20 d. atšventė savo veiklos penkmetį. Iškilmės buvo Lietuvių Auditorijoje.

„Flying Dutchman" laivo vadas sktn. Jenis Chatt įteikė kpt. M. Kukučio laivui perei namąją dovaną už laimėtas pirmąsias vietas plaukymo varžybose. Šios sueigos metu taip pat buvo paminėtas Klaipėdos ir Lietuvos pajūrio atvadavimas.

MŪSŲ SKAUČIŲ ANGLIJOS

rajono vadeivė D. Fidlerienė Londone dalyvavo County Commissioners (apskričio skaučių vadeivių) suvažiavime. Jos žiniomis Anglijos skautės pripa

Nukelta į 6-tą psl.

ŽVILGSNIS PRAEITIN

Kaip Lietuva išsivadavo iš okupantų

(Atiminimų ištraukos).

RAŠO BUV. LIETUVOS KRAŠTO APSAUGOS MINISTERIS PULK. K ŽUKAS.

15.

33. TUŠČIOS PASTANGOS.

Revizorius Račiukaitis nuvyko į Kybartus daryti revizijos muitinėje. Tenai viršininkas, senas rusų muitinės valdininkas Baldamus pradžioje mėgino jį papirkti ir buvo labai nepatenkintas, kad tas jam nepavyko. Tikrinant knygas, buvo rasta viskas geriausioje tvarkoje, bet kai jis panorėjo užantspauduoti sandėlius ir padaryti ten reviziją, muitinės darbui pasibaigus, Baldamus griežtai tam pasipriešino, visaip prieštai argumentuodamas. Kuomet revizorius pagrąsino jam Vilkaviškio komendanto ir mano asmeniu, Baldamus turėjo nusileisti. Vėliau sužinojome, kad po darbo valandų ir per naktį visos „trefnos" prekės turėjo būti skubiai iš sandėlio išgabentos.

Čia Račiukaičio

buvo susekta didžiausia piktadarybė.

Palyginus dokumentus su esamomis prekėmis, pasirodė, kad jų apdėjimas muitu visai neatitinka. Dauguma prekių buvo vienaip išvardinta dokumentuose, o tikrenybėje buvo visai kita. Pav., vieton „tepalo ratams", kurio muitas labai mažas, buvo gera valgoma alyva, vieton „bovelninės medžiagos" buvo angliška gelumbė ir t. p.

Pagal revizoriaus Račiukaičio apsakičiavimą, tik esamoms sandėlyje revizijos metu prekėms neteisingas apmuitinimas davė valstybės iždui kelių šimtų tūkstančių markių nuostolių. O kaip galima nustatyti nuostolius, anksčiau to „pono" padarytus? Prašalinau.

Trumpam laikui praėjus sužinojau, kad šitas

nusikaltėlis, kuris tiek daug nuostolių valstybei padarė

ir tai tuo laiku, kai ta valstybė didžiausį vargą vargo, buvo ne tik neatiduotas teisman, bet gavo paaugštinimą — buvo paskirtas Muitinės Departamento direktoriaus padėjėju...

To jau man buvo gana.

Nutariau ateityje visus tokius nusikaltėlius pirmučiausia savo teismu teisti. Gal tas efektingiau veiks. Nutariau su niekšais kovoti taip, kad ne tik jiems, bet ir kitiems niekšams būtų atmuštas noras. Ilgai laukti nereikėjo.

34. KOVA SU KONTRABANDININKAIS.

1919 m. vėlybą rudenį iš priešakinės sargybos ant plento Kalvarija - Suvalkai paskambino telefonu kar. Juozukonis ir pranešė, kad prie sargybos privažiavo keliolika vežimų skudurų. Transportą lydi Kalvarijos muitinės viršininkas G. Kol kar. Juozukonis susižinojo su lenkų sargybos viršininku, kareiviai peiliuku perpjovė vieną ryšulį ir pamatė, kad tenai

ne skudurai, bet vilna.

Kar. Juozukonis paklausė mane, kas daryti? Liepiau tuojau visą transportą pristatyti į Mariampolę su ištikimais palydovais, o muitinės viršininką ir pirklį, Suvalkų žydą, areštuoti ir pačiam atgabenti man.

Areštuotus pasodinau į savo daboklę, kur režimas visai nebuvo švelnus. Valgis kareiviškas, bet tą valgį suimtasis turėdavo užsidirbti, tai gi ir kareiviai ir civiliai vieton pasivaikščiojimo turėdavo valyti didelį kareivinių rajoną.

Konfiskuotą vilną nusiunčiau į Kauną,

o iš ten ji nuvažiavo į Juodupės (Rokiškio aps.) fabriką, kur iš jos buvo pagaminta daug gelumbės kareivių rūbams. Kai po premiją už tokios didelės kontrabandos pagavimą intendantūra prisiuntė 120.000 markių. Liepiau visą sargybą pakeisti ir atsiųsti man. Kartu su kar. Juozukoniu jų buvo 15 vyrų. Išrikiuotiems įteikiau po 8.000 markių, paleidau 2 savaitėms atostogų ir padėkojau už gerą tarnybą. Jų džiaugsmas buvo neapsakomas.

— Tėvynės labui! — griausmingai sušuko jie.

35. PIRKLYS SU 75.000 KAUCIJOS.

Sėdi mano „klientai", valgo duoną, valo kareivines. Kartą pas mane užėjo mums jau pažįstamas žydas Gudinskas su prašymu

paleisti kučkių šventėms

areštuotą Suvalkų pirklį. Paprašiau Gudinską ateiti prieš pat kučkių šventes, o tuo tarpu pavedžiau savo agentui lenkų užfrontėje, senukui Senkevičiui, apie kurį bus kalbama ir vėliau, ištirti, kiek vertas to pirklio turtas. Gavau atsakymą, kad maždaug 3—400.000 markių. Iššaukiau Gudinską ir pasakiau, kad tą pirklį paleisiu atostogų 2 savaitėm, bet jis turi palikti kauciją 75.000 markių. Ilgai Gudinskas su manim derėjosi, bet nieko neišėjo. Gavęs kauciją, daviau jam leidimą važiuoti per frontą. Žinoma, tiek mes jį ir matėme. Iš jo pinigų puikiai atremontavome ir įrengėme savo ligoninę.

Muitinės viršininkas G,

sėdėjo pas mane daboklėje apie 3 mėnesius. Kartą atvažiavo iš Kauno finansų ministerijos valdininkas, ptr kurį pats ministeris panorėjo sužinoti, kiek laiko aš laikysiu G. areštuotą? Aš jam atsakiau, kad laikysiu tol, kol neįsitikinsiu, kad teismas jį perėmė savo žinion. Kuriam laikui praslinkus, jį perėmė teismas. Tolimesnio jo likimo nežinau, bet esu tikras, kad ilgam atmušiau jam norą prie piktadarybių. Su jo areštu Kalvarijos muitinę likvidavau: jei tokia muitinė, tai jau geriau jokios nereik.

36. KOVA SU SUKČIAIS MALŪNININKAIS.

Kareivių duonai rugius gaudavome iš Mariampolės suėmimo komiteto ir maldavome Esso malūne Mariampolėje arba Liudvinavo malūne. Pradžioje gaudavome neblogus miltus. Bet, laikui bėgant,

miltai darėsi vis prastesni ir prastesni.

Malūnininkai mane įtikinėjo, kad mums jie visai skyrium mala. Vieną kartą, kai gavome ypatingai gerus rugius, dar patikrinome juos perpilant į savo maišus ir pasiuntėme į abu malūnus. Gavome prastus miltus su aiškiu sąšlavų priemaišu. Įsakiau komendantui abu malūnininkus areštuoti ir pristatyti man.

Triukšmas buvo didelis. Mėgino paveikti mane per mano žmoną ir jos giminę, bet nieko iš to neišėjo. Išsėdėjo mano daboklėje su visais jos malonumais dvi ar tris savaites. Atėjo Gudinskas prašyti

paleisti juos Purimo šventėms.

Liepiau abiem išpirkti ekstra po 10.000 markių bonų ir pasižadėti ateity jokio „šmugelio" nedaryti. Įspėjau, kad kitą kartą jie bus žymiai smarkiau nubausti. Toliau valgėme gerą duoną.

Bus daugiau.

P. Andriušis.

MINTYS APIE „AUKŠTADVARĮ"

(tinka ir Kanadai).

Konstatuokime džiaugsmingą faktą: Australijos lietuvių bendruomenėje prasidėjo teatro renesansas. Lyg burtininko lazdelės užsimojimu, lyg bendru susitarimu arba kokio slapto centro nutarimu, ir Kanbera, ir Melbornas, ir Sydnėjus ir Hobartas, ir ypač ypatingai Adelaidė prapliupo vaidinimais. Pro vienuolikos metų laiko uždangą pažvelgti į Lietuvą, pasirodo, sekmingiausia priemonė yra teatras, sintetinis menų menas, kur tėvynės vaizdas iškeliamas taip reljefingai. Štai, va, jis ūkininkas, štai miesčionis vaikščioja vėl gyvi, tu juos matai čia pat, klausai jų šnekos, taip sakant, gali pirštu juos paliesti. Vėl mes Lietuvoje dvi valandas pabūnam. Be jokių teorizavimų, mandragalvysčių mes staiga pajuntam, kad teatras yra mums būtinybė, duona ir šaltinio vanduo. Mažųjų lietuviukų nereikia raginti ir griaudenti kad eitų į vaidinimą, jie patys prašosi ir iš anksto laukia.

Adelaidės Teatro — Studijos spektaklis parodė V. Alanto „Aukštadvarį". Atrodo, veikalą pasirinko daugiausiai dėl to, kad neturi pakankamai moteriško sąstato. Bėdos piršlybos. Tai yra Teatro - Studijos įsisenėjęs negalavimas, kuris be daktaro gali virsti pavojingu merdėjimu ir dar blogiau. Tegu bus pagirta tarp moterų p. E. Dubulskytė, kuri buvo naujai laimėta šiam teatrui!

P. Gučiau, išeik į šventorius, gegužines, balius ir meiliais žodeliais prisišnekink naujų moterų į savo ansamblį. Jaunos lietuvaitės užuot stoję į australų rengiamas grožio karalaičių varžybas, investuokit savo talentus į teatrą, jūsų tautiečiai labjau jus įvertins, negu grožio varžybų spekuliantai!

V. Alanto drama paremta rizikinga intriga. Iš pat pradžios Irena autoriaus pastatoma slidžion padėtin ir žiūrovas visą laiką kankinamas ginekologinio klausimo: dėl ko ji neturi vaikų? Šis grynai mediciniškas klausimas nepriklauso estetetinei sąrangai, neliteratūriškas. Kas iš to, kad pagaliau žiūrovas sužino vaikų neturėjimo paslaptį (didelė čia paslaptis!). Niekas dėl to neišsisprendžia, lieka ta pati išvada: reikia skirtis. Ar būtinai? Pagal Lietuvos įstatymus, ūkis, jeigu jis nėra asmeniškai motinos pirktas, be jokių testamentų pereina vaikams. Kad Aukštadvaris yra paveldimas, žinome aiškiai, jis buvo Žymantų prieš kelis šimtus metų. Vadinasi, senosios motinos testamentas yra nelogiškas, priešingas Lietuvos Respublikos įstatymams. Vincas Žymantas, ar su vaikais ar be vaikų, yra teisėtas dvaro paveldėtojas. Vadinasi, Irenos auka visai nereikalinga.

Veikalo kalba publicistinė. Romantiniai priestatai (meilė, muzika, gėlės, praeitis) neatsveria mediciniško atspalvio.

Nekantriai lauksime to laiko, kada Teatras - Studija savo gražiai subrendintų pajėgų nebešvaistys scenos lygio nebeturintiems veikalams, kaip „Aukštadvaris". Gausus žiūrovų atsilankymas, teatro išsiilgimas yra laidas, kad visi lietuviai laukia daugiau iš Teatro - Studijos, ir sulauks. (T.P.)

TAVO VIENKARTINĖS AUKOS LAUKIA TOKS TANČIAI LIKUSIŲ VOKIETIJOJE!

Mokslo-technikos naujienos

TEKSTILĖS NAUJIENOS

Tarptautinė Tekstilės Paroda

įvyko Brusselyje, Belgijoje, 1955 m. birželio 25 d. — liepos 10 d. Tai buvo antroji ir pati didžiausioji tos rūšies paroda pasaulyje. Pirmoji paroda buvo 1951 m. Lille, Prancūzijoje, o trečioji — numatoma 1959 m. Milane, Italijoje.

Brusselio parodoje buvo daugiau kaip 450 paviljonų, iš jų 60% buvo užimta tekstilinėmis mašinomis bei reikmenimis, o 40% — gaminiais, medžiagomis. Lankytojų buvo apie 300.000. Paroda užėmė 10 h aplotą. Daugiau buvo išstatyta mašinų vilnonių gaminių pramonei, negu medvilnės ir kt. pramonės šakoms.

Iš verpimo mašinų medvilnei buvo išstatyta tokių, kurios verpia tiesiog nuo karštuvų, tuo būdu sujungiant dvi mašinas (karštuvų agregatą ir verpimo mašiną) į vieną, panašiai kaip ir verpimo ratelis. Ryškiai matėsi perėjimas prie „elektriško" verpimo, kur siūlo susukimo procesas vyksta ne dirželių pagalba, bet elektrinio, tiesioginiai prie verpstės prijungto ir greitai reguliuojančio įtaiso. Tuo būdu gaunami lygūs verpalai. Tam pačiam tikslui pritaikomi ir hidrauliniai įtaisai. Tuo pasižymėjo daugiausiai Vak. Europos firmos (Vokietijos, Prancūzijos, Belgijos).

Audimo staklės išstatė 49 firmos. Buvo keletas, kurios audžia be šaudyklių, į metmenų žiotis ataudų siūlus įvedant suspausto oro ar hidraulinių įtaisų pagalba. Šios staklės sudarytos iš vienu trečdaliu mažiau dalių, negu šaudyklinės staklės.

Įdomios bešaudyklinės staklės, išrastos čekoslovako ir užpatentuotos prieš porą metų visuose kraštuose, pavadintos vardu „jet" (džetas). Jų greitis 400 ap/min., veikia be triukšmo, sveria 900 kg, užima 2,5 kvm grindų ploto. Darbo plotis — 105 cm. Pritaikyta audimui stiklo pluošto verpalams ir medvilnės metmenims.

Kitos tos pačios firmos medvilnei pritaikytos staklės yra labai mažos, kurių darbo plotis — 44 cm, svoris — 300 kg. Užima tik 1,2 kvm grindų ploto. Greitis nuo 400 iki 800 ap/min. Audimas vyksta suspausto oro pagalba. Tai nepaprasto greičio staklės. Paprastai, sunkiųjų ir vidutinių šaudyklinių staklių greitis būna 85-125 ap/min.

Sovietų tekstilės fabrikai.

Amerikos spaudoje pasirodė aprašymų su nuotraukomis apie sovietų tekstilės pramonės sumoderninimą. Atvaizduojama vieno didžiausio Kazachstano, Chimkente, tekstilės fabriko verpykla, kurioje net iki 1953 m. nebuvę įrengta oro drėkinimo prietaisų. Įdomiausia, kad Maskvos „Krasnaja Krutilščitsa" šilko fabrike siūlų sukimo mašinos (sovietinės gamybos) įrengtos taip: patalpoje pastatytos lygiagrečiai 4 sukimo mašinos, ant šių mašinų viršaus uždėtos grindys, ant kurių sumontuota vėl 4 tokio pat tipo mašinos, prie kurių taip pat dirba kelios darbininkės. Žodžiu, mašinos sustatytos, kaip dviaugštė lova. Iš tikrųjų. tokia „moderniška" kombinacija matoma pirmą kartą pasaulyje!

Toliau vaizduojamas naujai statomas fabrikas Sibire, 1949 m. įrengta įmonė prie Volgos, naujai statoma prie Stalingrado ir t. t. Tačiau nuostabu, kad beveik visur nematoma oro drėkinimo ir kitų priemonių. Bendrai, kaip JAV spaudoje pastebima, tos nuotraukos ir techniški duomenys palieka daug neatsakytų klausimų.

Neaustinės medžiagos,

kurios gaminamos ne verpimo ir audimo būdu, bet panaudojant tik karšimą ir sukarštos plokštumos suspaudimą, mirkymą, įvairiomis spalvomis spausdinimą ir t. t. Šios rūšies gamyba JAV pradėjo plėstis II-jam karui besibaigiant. Šiuo laiku esama jau apie 30 fabrikų. 1955 m. pagaminta apie 70 milionų svarų tokių gaminių. Vartojama žaliava — vilna, medvilnė, asbestas, stiklo pluoštas, nylonas ir kiti dirbt. pluoštai. Vartojami atitinkmi rišamieji skysčiai. Gaminiai naudojami moteriškiems rūbams (sijonams, apsiaustams), kilimams, šluostymo medžiagoms, filtrams ir kitiems įvairiems techniškiems reikalams. **Lzs.**

ŽINIOS IŠ LIETUVOS.

— Prie A. Mickevičiaus vardo vid. mokyklos rūmų Kaune, buv. Jėzuitų namuose, baltoje marmurinėje lentoje iškaltas poeto bronzinis bareljefas su jo gyvenimo datomis: 1798 — 1855 metai. Apačioje auksinėmis raidėmis parašyta: „Šiuose mokyklos rūmuose 1819 — 1823 metais gyveno ir kūrė A. Mickevičius". „Memorialinė lenta" su parinktais žodžiais iš „Gražinos" poemos iškalta ir prie Mickevičiaus akmens Mickevičiaus slėnyje.

— Poznanės un-to kalbų katedros vedėjas ir eilės mokslinių darbų apie lietuvių kalbą autorius prof. J. Otrembskis, ruošia 5 tomų „Lietuvių kalbos gramatiką", taip pat baigia mokslinį darbą „Daukšos Postilės žodynas".

— Lietuvių Kalbos ir Literatūros Institute, „yra saugojamas neįkainojamas liaudies kūrybos lobis — per kelias dešimtis metų surinkta tautosakinė medžiaga. Lietuvių tautosakos rankraštyno fonduose dabar apie 600.000 tautosakinių vienetų, tam skaičiuj 180.000 lietuvių liaudies dainų ir 43.000 pasakų".

— Biržų kraštotyros muzėjus skelbia gavęs visą eilę naujų vertingų eksponatų, tarp kurių yra ir iš karinių veiksmų Lietuvos teritorijoje 1700 — 1721 metais. Įgytas taip pat 1600 m. Biržų miesto planas. Gauta medžiagos apie 1863 m. valstiečių sukilimą, kuriam vadovavo Sierakauskas, apie mūšius tarp sukilėlių ir caro baudžiamųjų kariuomenės dalinių ir kt.

RELIGINIO MENO

parodos jury komisiją sudaro: arch. Vyt. Peldavičius, kun. K. Barauskas, skulpt. A. Marčiulionis, dail. J. Pylpiauskas ir dail. P. Kaupas. Komisija darbą pradės kovo 1 d. Paroda bus atidaryta kovo 11 d. Šv. Kryžiaus parapijos salėje. Eksponatus dailininkai ir architektai prašomi siųsti A. Valeškai, 19 E. Pearson St., Chicago 11, Ill., (telef.: Whiteholl 4-0239).

VIEŠNAGĖS PIETŲ KOLUMBIJOJE ĮSPŪDŽIAI

Rašo Br. Dikinienė.

9.

5 dienos praleistos Bogotoj, jaukioj šeimyniškoj atmosferoj, ponų Tylių pastogėje, kurioje rūpestingai buvau globojama, prabėgo nepaprastai greit. Iš vakaro atsisveikinus su p. Tyliu, kuris išvyko tarnybos reikalais, gegužės 26 d. rytą, p. Tylienė savo mašina nuvežė mane į aerodromą, kur laukė jau Mardosas ir p. Kazakevičius.

Laiko buvo mažai, tad teko skubėti.

Lietus pylė, kaip iš kibiro.

Lygiai 10 val. suūžė vienas po kito 4 motorai ir didžiulis, 70 vietų Kolumbijos oro linijos lėktuvas, pajudėjo. Padaręs ratą, įvažiavo į platų ilgą kelią ir dar smarkiau suūžus galingiems motorams, smarkiai įsibėgėjęs, pakyla, greit palikdamas rūkuose tolstančią Bogotą.

Įprasta tvarka, patarnautojai apdalino keleivius vata ausims užsikimšti ir kramtoma guma. Turistiniame skyriuje, kur buvome 15 keleivių, sėdėjau savo vietoj susimąsčiusi ir paskendusi taip netolimos praeities prisiminimuose. Kaip filmas ekrane, mintyse prabėgo visas penkių mėnesių gražus laiko tarpis, surištas su daugeliu asmenų, kuriuos ilgainiui dar turėsiu atminti, o širdy dėkingumo jausmą jiems, visam savo gyvenimui. . .

Atsipeikėjus, atkreipiau dėmesį į greta sėdinčią kaimynę, kuri pradėjo kalbinti mane ispaniškai. Pasisakius, kad nemoku ispaniškai, užkalbino vokiškai ir mudvi greit susidraugavom. Tai buvo žydė, atvykusi iš Vokietijos į Kolumbiją prieš 20 metų. Bogotoj baigusi mokslą ir ten ištekėjusi. Važiavo į JAV aplankyti giminių.

Dangus vis darėsi giedresnis ir pro skystus debesis buvo matomi žaliuoją miškai kalnuose ir pakalnėse, kai kur trobesiai, siauros juostos upelių su smėlio spalvos vandeniu ir siauri vingiuoti keliai.

Lygiai 12 val. nusileidom Barranguillas aerodrome. Oras buvo karštas, tvankus ir drėgnas. Žemė garavo. Matyt neseniai būta lietaus.

Aerodromo vėsiame restorane buvo padengti stalai pietums. Mūsų lėktuvo keleiviai ir kelneriai išsirikiavę laukė. Atlikus kai kuriuos formalumus offise, kuriuos nespėjau Bogotoj, mano kaimynei pabuvus vertėja, nuėjom pietauti.

Susidariusi maloni moterų trejukė ir mudvi su žyde pasikvietė prie savo stalo. Dvi kalbėjo vokiškai, dvi kiek angliškai, ko bendram pasikalbėjimui užteko.

Baltai apsirengę kelneriai rūpestingai patarnaudami, nešiojo iš eilės įvairius prašmatniai paruoštus valgius ir gėrimus. Po pietų buvo paduota kava su prancūziškais likeriais ir kiek vienam keleiviui po pusbutelį itališko vyno. Mes tik kiek paragavusios, visą vyną palikom, gi po pietų pamatėm, kad daug kars vyną buvo paėmę su savim.

Visi gerai nusiteikę po pietų dar kurį laiką aerodromo atviroj terasoj pasėdėję, 2 val. rinkosi į lėktuvą. 2 v. 30 m. Barraną villę apleidom.

Apleidžiant Pietų Amerikos žemyną ir besiartinant prie Karibijos jūros, oras tiek pragiedrėjo, , kad visoj beribėj padangėj nebuvo matyti jokio debesėlio ir iš 19.000 pėdų augštumos aiškiai buvo matyti, kaip ant žemėlapio, kontūrai Kolumbijos žemės ir salelių.

Keleiviai neatsitraukdami nuo langų, užleisdavi vienas kitam vietas , gerėjosi nepaprasto grožio vaizdais, kurių spalvos nuolat keitėsi atsimušant saulės spinduliams.

Mūsų turistiniame skyriuje užsimezgė bendra draugystė ir turintieji vyną, nuoširdžiai vaišino visus.

Per garsintuvą nuolat girdėjosi pranešimai apie skridimo greitį, augštį ir oro temperatūrą.

Kiek nejaukiai pasijutau, kai maloni, šypsanti stiuwardess pradėjo demonstruoti gelbėjimo aprangą, bet tas nemalonus jausmas greit praėjo, matant tokį nepaprastai palankų skridimui orą.

Apie 7 val. buvo paduota kava su pyragais. Lygiai 8 val. pasiekėm Miami, kur buvo tikrinami dokumentai. Ten atsisveikinau su savo miela kaimyne ir dar su keliais, kurie pasiliko Miami.

9 val. pakilom iš Miami, kuri puikiai buvo matoma su gražiai išplanuotom gatvėm, parkais ir visais paplūdymais, darant lėktuvui ratą aplink visą miestą.

10 val. buvom pavaišinti puikia vakariene, o po jos išjungta šviesa ragino keleivius poilsio. Kurie patogiai įsitaisė, greit užmigo. Retkarčiais pasigirsdavo knarkimas, gi monotoniškas vienodas motorų ūžimas užmigdė ir mane.

Apie 1 val. įjungta šviesa ir pranešimas iš garsintuvo apie artėjantį New Yorką, prižadino keleivius ir vėl pasidarė klegesys ir pasiruošimas išlipimui. 1 val. 30 min. nutūpėm New Yorke.

Ilgai užtrukom kol muitinėj patikrinom daiktus ir apie 3 taxi išvažiavau į kitą aerodromą iš kurio 7 val. rytą išskridau į Bostoną, kurį pasiekiau 8 val.

Ir vėl lygiai po 5 mėn. atsiradau sūnaus šeimoje, kur atšventus jo mokslo užbaigimo šventę, paviešėjus ir pasimaudžius Atlante, rugpjūčio 1 d. skridau į Montrealį.

Tai buvo pati nemaloniausia kelionė. Lėktuvas pasitaikė labai mažas ir prieš Montrealį taip pradėjo supti ir mėtyti jį augštyn, žemyn, kad visi keleiviai sirgti pradėjo, o man atrodė, kad Dievui dūšią atiduosiu. Išlipus iš lėktuvo Montrealio aerodrome ir radus karštą, tvankų orą, keleiviai, kaip pagiriom, susėdo laukiamam atsipeikėti, o dvi prancūzės buvo reikalingos net pagelbos.

Pailsėjus, sustpriėjus fiziškai ir dvasiškai, po 7 mėn. malonių atostogų grįžau pas savo mielus: dukrą, žentą ir sūnų.

Dar kartą reiškiu širdingą padėką savo geradariams mieliems Stefai ir Mykolui Mardosams, kurių dėka turėjau tokią puikią progą pakeliauti ir pailsėti, o taip pat savo brangiems vaikams, Grybaičiams ne mažai prisidėjusiems prie tos mano kelionės ir visiems prieteliams, draugams, pažįstamiems, parodžiusiems man tiek širdies ir vaišingumo.

Tesaugo ir globoja visus Visagalis. Dėkinga

Br. Dikinienė.

LAIŠKAS IŠ BERMUDŲ

Rašo Povilas Petronis

Užėjus žiemos šalčiams, žmogus pajunti šaltą nemalonumą, nuo kurio norisi pabėgti. Bet kaip šeimyniškas žmogus tą padarysi? Mano šeima, kurioje balsų daugumą turi moterys, padarė šeimos seimą ir daugumą balsų nutarė paleisti į šiltus kraštus vienintelį šeimos vyrą, mane.

Vyresnioji Filiutė (8 m.), pareiškė:

— Mes trys moterys šeimoje, o tėtis vienas vyras, tai jis reikia paleisti atostogų. . .

— Mes kasmet tris mėnesius atostogaujame pp. Bakavičių farmoje, ir maudomės Brome lake, — tai tėtis tegu žiemą išvažiuoja į šiltus kraštus pailsėti ir pasimaudyti, — pasakė jaunesnioji, Vidutė.

— Na, jeigu mergaitės man padės dirbti, tai tėtį išleisime į pietų kraštus — pritarė mama.

— Mes mamai padėsime dirbti visus darbus, — choru atsakė dukros, ir tokiu būdu aš gavau teisę pasivažinėti ir plačiau apsidairyti.

Sausio 20 d. atsisveikinau su miela šeimynėle ir būriu draugų, atvykusių palydėti į stotį. Atrodo, nieko nepaprasta, bet kai visi ėmė linkėti laimingos kelionės ir gerų maudynių Atlanto bangose, kažkaip graudu pasidarė, kad tie visi gražūs ir nuoširdūs linkėjimai man skambėjo ausyse ligi pat New Yorko, į kurį pirmiausia užsukau su kaimyne p. Staniuliene ir p. Motečiene, taip pat vykusiom į New Yorką.

Išlipę New Yorko stotyje, jau radome laukiančią p. Spudienę, kuri pasiėmė p. Staniulienę ir pp. Gudus, kurie paėmė p. Motečienę. Taip New Yorko geležinkelių stotyje išsiskirstėme kas kur sau.

Aš, netekęs sankeleivių, spruku pro duris ir atsiradau didelio judėjimo gatvėje, kur reikėjo tieisog stumdyte stumdytis su praeiviais. Tai vienu, tai kitu šonu atsimušdamas į praeivius, netrukus atsidūriau Rockfellerio centre, kuris yra garsus ne tiktai New Yorke, bet apie kurį dažnai parašo spauda. O ir lietuviškoji spauda parašo, nes čia vieną dangoraižį turi Jievutė Paulėkaitė-Rockfellerienė, auginanti sūnų, pusiau lietuvį, kuris, gal, bus pirmasis lietuvis milionierius Amerikoje.

Vakare jau buvau pas pp. Spudus, kurie turėjo sidabrines vedybų sukaktuves. Tai buvo puikus balius — turtingas, puikiai paruoštas, nepaprastai gausus ir gražus svečių atsilankymu. Puiki muzika ir mane suviliojo pašokdinti kelias amerikonkas. Malonu buvo pasveikinti jubiliatus montrealiečių draugų vardu ir linkėti sekančio sukaktuvinio etapo — auksinių sukaktuvių.

Pasisvečiavęs pas gimines, aplankęs draugus, ėmiau rūpintis kelione į Bermudus, nes galutinis mano išvykimo tikslas buvo — pasiekti Bermūdų salas, esančias Atlanto Vakaruose, 666 mylių nuo New Yorko pietryčių kryptimi, atstume.

Sutvarkęs dokumentus, išpirkau laivakortę ir modernišku laivu Queen of Bermuda sausio 27 d. pasileidau į Atlantą.

Laive pajutau visus turizmo malonumus. Laivas žvilga ir žiba. Keleiviai jaučiasi tartum atsidūrę tarp saulės ir mėnulio. Čia gali maudytis baseinuose, šokti šokių aikštelėse, sportuoti sporto salėse, melstis bažnyčioje, klausytis koncertų ir žiūrėti televizijos specialiose salėse ir tt. O kadangi kelionė nuo New Yorko ligi Bermudų trunka apie 3 dienas, tai visam yra laiko, ypač, kad keleiviai visi malonūs ir mandagūs žmonės.

Sausio 27 d. pasiekėme didžiąją Bermudų salą ir išlipome Hamiltone.

Bermudai — tai ne viena sala, bet didelis salynas, kuriame priskaičiuojama 360 salų, salelių ir uolinių iškišulių, vulkaninės kilmės. Dvidešimtyje salų gyvena žmonės, kitose neįmanoma gyventi. Šitos salos susidarė prieš daugelį milionų metų, kai iš Atlanto pradėjo veržtis ugniakalniai. O kai išsiveržė ir užgęso, tai dar daug milionų metų praėjo, kol susitvarkė dabartinis salų paviršius, kuriame galėjo augti augalai ir apsigyventi žmogus. Dabar Bermudų salos yra turizmo kraštas, nes čia ištisus metus yra šilta, ištisus metus žydi gėlės ir medžiai, ištisus metus šviečia ir šildo saulė. Vidutinė metinė temperatūra apie 70 laipsnių Farenheito arba apie 21 laipsnį Celsijaus. Tai yra ideali temperatūra.

Kai Amerika buvo atrasta Kolumbo 1492 metais, tai Bermudų salas aptiko 1502 m. J. Bermudez, nuo ko ir visas salynas pavadintas tuo vardu, kaip ir didžioji sala, kurios didmiestyje — Hamiltone — (turi 3.000 gyventojų) mes išlipome iš laivo. Iš didžiųjų salų suminėtinos: St. Georges, St. David, Somerset, Ireland. Nuo 1629 m. salas valdo britai, o nuo 1940 metų salas savo laivyno bazei yra išnuomavusios 99-iems metams Jungtinės Amerikos Valstybės.

Didžioji Bermudų sala, vadinama dar Hamiltono sala, turi apie 13 mylių ilgio ir apie 3 mylias pločio.

37.000 Bermudų gyventojų, kurių 60% sudaro negrai, verčiasi iš turizmo, kasmet susilaukdami vidutiniškai po 80.000 turistų. Be to, augina bananus, greifruktus, apelsinus. Bermudai garsūs rytų lelijomis ir svogūnais, kurie yra eksportuojami, o importuojamos pramoninės prekės ir maisto produktai. Vandenio gerti iš olinės dirvos Bermudai negali gauti, tai vandenio gerti ir maistui gaminti prisirenka jo nuo dangčių, kurie yra akmeniniai, kaip ir namų daugumas. O lietaus čia prilyja vidutiniškai po 56 colius kasmet.

Hamiltone teko gyventi 8-nių augštų viešbutyje — Bermudina hotel. Už 5 dolerius taxi mane išvežiojo po visą salą. Bet ligi 1946 metų čia automobiliai buvo uždrausti naudoti; dabar gi čia naudojami mažiukai angliški, nes didelėm mašinoms čia persiauri keliai.

Teko matyti ir tas vietas, kur 1953 m. gruodžio mėnesį buvo susirinkę Eisenhoweris, Churchilis ir Lanielis tartis prieš 1954 m. sausio mėnesį įvykstančią Berlyno konferenciją su Rusija.

Bendrai, Bermudai nepasižymi nieku ypatingu, tiktai jų klimatas, nuolat veikiamas Golfo srovės ir saloms esant atogražų srityje, kurią labai ramina platusis Atlantas, yra tikrai rojaus klimatas, kuriame, gal, geriausiai jaustųsi nudistai. . . Bet jiems čia niekas šių salė neužleis.

Tiesa, salas valdo britai, bet salų gyventojai dažnai užsimena, kad jiems geriausia esą būtų priklausyti Kanadai, nes čia žiemas praleidžia daugelis kanadiečių. Bermudiečiai mano, kad jeigu dabar, kada salos priklauso Anglijai, daug kanadiečių atvyksta praleisti žiemas, tai tada, kai Bermudai būtų Kanados, juos ypač daug kanadiečių lankytų, o juk iš lankytojų Bermudai ir gyvena. Aš į tai pasakyčiau — **welcome.**

KULTŪRINĖ KRONIKA

VII LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS TOMAS

Pasiekęs prenumeratorius septintasis Lietuvių Enciklopedijos tomas apima raides nuo Ga ligi Gr, tiksliau: nuo Gardino kalykla ligi Grūžiai Didieji. Kaip matome, tomas turįs 544 puslapius, neišsema visos Graidės. O koks didelis jame žinijos turtas!

Neįmanoma suminėti visa medžiaga, kuri sukrauta į šį L. Enciklopedijos tomą, — tam tikslui reiktų visą ją perspausdinti, — bet štai kas čia yra ypač plačiai aptarta: Gardinas miestas, jo seimai, jo istorinė reikšmė Lietuvai; iš kalbos žinijos garsai; iš Lietuvos istorijos Gediminas, Gedimino pilis Vilniuje; geležis, gelumbė, gazolinas, gėlės, gelžbetonis, geneologija, genetika, genocidas, geodezija, geologija, geografia, Geštapas, getto, giminystė, gimnastika, gintaras, gipsas, gyvybė, gyvybės draudimas, glicerinas, įgotai, globa, grožis ir tt.

Iš asmenų bei pavardžių šiame tome randame daugybę asmenų, su kuriais susipažįstame be kitų pagalbos: Garibaldi, Garmus, Garšva, Gaubas, Gaučys, Gaurilius, Gegužis, Genys, Garbačiauskas, Germanas, Germantas, Gerulaitis, Gerulis, Geruitis, Gide, Gidžiūnas, Giedraitis, Giedrys, Gylys, Gilvydis, Gimbutas, Gimžauskas, Ginertis, Ginkus, Gintalas, Gintautas, Gira, Girdvainis, Girėnas, Girnius, Glemža, Gliauda, Glinskis, Gobis, Gogolis, Gorkis, Grabauskas, Greičiūnas, Grauslys, Graužinis, Graurogkas, Gražulis, Grybas, Gricius, Grigaitis, prezidentas Grinius, kiti Griniai, Gruodis, Grušas ir daugybė kitų.

Galima būtų kaiką papildyti. Pav. Gricius-Pivoša pirmuosius savo literatūrinius bandymus dėjo „Liet. Žiniose", pasirašydamas Algiu. Komp. Griauzdė neišėjo sistemingo kompozicijos kurso, nes buvo metęs konservatoriją. Kompozitorius Nabažas ne A., bet Jonas Nabažas. Prie J. Gruodžio mokinių reikia pridėti K. Kavecką, Dirvanauską ir kt. Bet gi tikrai sunku išvengti tūlų klaidų arba surinkti visas žinias.

Bet L. Enciklopedija tiesiog milžiniškas žinynas ir reikia stebėtis, kad daugelis galinčių užsiprenumeruoti, vis dėlto dar abdelsia.

RELIGINIO MENO PARODA.

Lietuvos Bažnytinės Provincijos įkūrimo 30 m. sukakčiai paminėti ruošiama religinio meno paroda, kurios garbės komiteto pirmininku maloniai sutiko būti Kauno Arkivyskupas Metropolitas Juozapas Skvireckas.

Paroda bus iškilmingai atidaryta kovo 11 d. Šv. Kryžiaus parapijos salėje, Chicagoje. Šioje parodoje kviečiami dalyvauti visi dailininaki ir architektai. Apie dalyvavimą (su kokiais darbais ir kiek) autoriai prašomi pranešti tuojau, o pačius darbus reikia prisiųsti iki kovo 1 d. parodos rengimo komiteto pirmininkui dail. A. Valeškai, 19 E. Pearson St., Chicago 11, Ill. (telef.: Whitehall 4-0239).

Autoriai eksponatus sutvarko taip, kad jie tiktų ekspozicijai. Taip pat prie kiekvieno darbo prideda savo pavardę, adresą, eksponato pavadinimą ir kainą, įpokuoja taip, kad tas pačias įpakavimo priemones galima būtų panaudoti grąžinimui. Ir siųsdami eksponatus apdraudžia. Kartu turi būti prisiųstas ir bendras eksponatų sąrašas.

Į parodą autoriai epsponatus siunčia savo lėšomis, o jų grąžinimą atgal apmoka parodos rengimo komitetas.

Komitetą atstovauja: New Yorke — R. Viesulas, 1285 Dean St., Brooklyn 16, N. Y., telef.: Prezident 3-5733; Bostone — V. Vizgirda, 39 Harbor View St., Boston 25, Mass., telef.: Geneva 6-4842 (pašaukti); Clevelande — V. Raulinaitis, 1093 E. 71st. St., Cleveland 3, Ohio, telef.: Expres 1-4245; Kanadoje — J. Bakis, 32 Tyndall Ave., Toronto, Ont., telef.: Kenwood 4380.

Apie dalyvavimą religinio meno parodoje iki vasario 1 d. jau pranešė šie dailininkai ir architektai: P. Augius, J. Bakis, A. Dargis, J. Daugvila, kun. P. Dziegoraitis, V. Ignatavičius, Z. Kolba, J. Kovalskis, A. Kudokas, B. Lukštaitė, Sesuo M. Mercedes, L. Mickas, A. Pagalytė, V. Petravičius, V. Raulinaitis, D. Sakalauskaitė, J. Šapkus, A. Tamošaitienė, A. Valeška, T. Valius, R. Viesulas, L. Vilimas, V. Vizgirda, V. O. Virkau, R. Žukaitė.

— Dailininkai J. Paukštienė, A. Šermukšnis ir arch. Vyt. Vepštas pareiškė sutikimą dalyvauti religinio meno parodoje. Iki šiol jau yra užsiregistravę 24 dailininkai ir 4 architektai.

— 1956. II. 5. Dailės Muzėjuje buvo atidaryta „jubilėjinė dailės paroda". Joje išstatyti Čiurlionio, P. Kalpoko ir Kajetono Šklėriaus kūriniai. Aštuoniose muzėjaus salėse lanky tojai supažindinti su šių didžiųjų dailininkų kūriniais, tarp kurių yra nemaža paveikslų, įsigytų iš privačių kolekcijų. Atidarant parodą, kalbėjo „respublikos liaudies dailininkas" A. Žmuidzinavičius ir „nusipelnęs meno veikėjas" skulptorius P. Rimša.

— „LTSR AT prezidiumo įsaku" įsteigta sąjunginė - respublikinė „LTSR popieriaus ir medžio apdirbimo pramonės ministerija". Panašiu įsaku Nemenčinės miestelis pertvarkytas į „rajoninio pavaldumo miestą".

— Kauno politechnikos instituto statybos fakulteto dėstytojų grupė, vadovaujama arch. kand. K. Šešelgio, sudarė „pirmą platų lietuvių liaudies architektūros pavyzdžių rinkinių albumą".

— Maskvoje atidarytas Dostojevskio muzėjus. Muzėjuje didelį lankytojų susidomėjimą kelia rašytojo darbo stalas su „Nusikaltimo ir bausmės", „Brolių Karamazovų" rankraščiais bei korektūromis. Į jį dedami tik tokie eksponatai, kurie nesikerta su „partijos linija". Leidimas skaityti Dostojevskį, ligi tol laikytą kone „kontrevoliuciniu rašytoju", ir jo iškilmingas minėjimas užsienio spaudos laikomas tiesiog „literatūrine sensacija".

— Bolševikų skelbiama beveik prieš 400 metų, t. y. 1570 m. buvus įsteigtą pirmąją Lietuvos biblioteką, iš kurios vėliau išaugo Vilniaus un-to mokslinė biblioteka. Joje esą apie 1.350.000 tomų įvairios literatūros. Labai vertinga laikoma senovinių lietuviškų knygų kolekcija, Klaudijo Ptolomėjaus atlasas, išleistas dar 15 a. pabaigoje, 1543 m. datuotas pirmasis spausdintas Nikalojaus Koperniko veikalų leidimas ir Katekizmas, atspausdintas daugiau kaip prieš 400 metų prūsų kalba.

TELEVIZIJA LIETUVOJE.

„Kauno radijo mėgėjams kilo mintis įsirengti mieste mėgėjišką televizijos centrą". Šiuometu jau baigiama montuoti su dėtinga aparatūra, studija, siunčiamoji radijo stotis ir televizijos antena. Pagal savo galingumą Kauno telecentras bus „stambiausias iš esamų mėgėjiškų telecentrų" Sov. Sąjungoje. Ateityje jis galės aptarnauti rajoną, kurio spindulys sieks 70—80 km. Artimiausiu laiku Kauno televizijos centras perduos iš studijos kino filmus ir koncertus. Be to, bus statomas Kaune ir mažas kilnojamasis telecentras, kuriuo bus perduodamos programos iš teatrų ir stadionų. Pastačius Vilniuje telecentrą, bus galima perduoti programas iš Kauno į Vilnių ir atvirkščiai.

Pasisako skaitytojai.

REIKĖTŲ DAUGIAU AIŠKUMO DĖL LIETUVIŠKŲ GIMNAZIJŲ RĖMIMO.

Neseniai šiame laikarštyje tilpo lietuviškų gimnazijų rėmimo komisijų apyskaitos, iš kurių aiškėja, kad kai kuriose vietovėse mums visiems gerai žinomą ir remiamą Vasario 16-tos gimnaziją Vokietijoje smarkiai konkuruoja taip vadinama Saleziečių gimnazija Italijoje.

Rašančiam šias eilutes teko susipažinti vietoje su tais lietuviškais Saleziečių Institutais ir pažinti visą eilę lietuvių kunigų ir klierikų. Laikotarpyje nuo maždaug 1925 iki 1939 metų jokios lietuviškos gimnazijos nei Perosa-Arg., nei kitame kuriame Saleziečių institute tikrai nebuvo. Kas metai apie rugpjūčio pabaigą kunigai Saleziečiai iš Lietuvos atsikvies davo 30—50 jaunuolių, baigusių 4—6 klases ir čia Italijoje, 2 metus pramokę italų, lotynų, sen. graikų, prancūzų kalbų ir, be abejo, daug religinių dalykų, įvilkdavo juos į sutanas ir siųsdavo studijuoti filosofijos o vėliau teologijos į kitus mišrių tautybių Saleziečių institutus.

Jei gerai prisimenu, ir dabartinis tos „Saleziečių gimnazijos" direktorius Don Zeliauskas į Perosą-Arg. atvyko su 1929 metų jaunuoliais, 1931-32 metais atliko noviciatą Villa la Moglia, o 1933-36 metais mokėsi filosofijos.

Abejoju, ar ir šiandien kitokiam tikslui tie jaunuoliai yra kviečiami Italijon, nes būtų fantastiška tikėti, kad ten egzistuotų tokia lietuviška gimnazija, kaip mes visi ją supranta me, nes tam nėra nei prasmės, tai atsieitų per brangiai, trukdytų ir mokinių irlituanistų mokytojų.

Jei šiais pokario metais tokia Saleziečių gimnazija tikrai būtų įsisteigusi ir veiktų, (pa našiai, kaip Kaune Jėzuitų ar kitur — Marijonų, Pranciškonų), būtų visiems įdomu spausdoje patirti, kiek klasių ir kaip gausių Saleziečiai išlaiko, kiek abiturientų jau yra išleista, (civilių, o ne vienuolių) ir kiek pav. ateityje kasmet jų numatoma išleisti?

Jei tačiau ir šiuo metu jaunuoliai yra verbuojami, kaip kandidatai į vienuolius - misionierius, būtų daug tiksliau, jei gu nebūtų ateityje painiojamos sąvokos, atseit, daiktai vadinami ne tikrais vardais.

Su Saleziečių rėmimu minusas yra tas, kad ten jokia tautybė savo lėšomis atskirai ne disponuoja, o jos yra kolektuojamos vyr. Saleziečių Rektoriaus įstaigoje Torine, iš kur išteklius gauna visi Sal. vienuolynai, nesvarbu, kur jie randasi, ar kurios tautybės vienuoliai ten gyvena.

Išvadoje aišku, kad per Saleziečių įstaigas mes ne lietuviškumą remiame, bet šelpiame tarptautinius vienuolynus ir misijas.

Tai labai kilnūs tikslai, tat ar ne daugiau gerb. Saleziečiai laimėtų tai ypač įsakmiai pabrėždami savo aukų vajuose. Tačiau tokiems, kurie norėtų tik grynai lietuviškai gimnazijai aukoti, būtų daug aiškiau, kur tas aukas nukreipti.

Argus.

RELIGINĖS MUZIKOS

koncertą Lietuvos Bažnytinės Provicijos įkūrimo 30-ties metų sukakčiai paminėti, po religinio meno parodos atidarymo, Čikagoje, Šv. Kryžiaus bažnyčioje, duos vargonų virtuozas muzikas Zenonas Nomeika.

A. E. McKAGUE
Barrister and Solicitor
Advokatas ir Notaras
Tel. EM 4-1394, EM 4-1395
201 Northern Ontario Bldg.
330 Bay Street,
TORONTO 1. Ontario.

Iliustravo O'Keef'ui Marek Piechuta, Lenkijoje gimęs Kanados dailininkas.

seni KANADOS papročiai...

SQUARE ŠOKIS

Kaip kiekvienas Senojo Pasaulio kraštas turi savus tautinius šokius, taip ir Kanados papročiuose savo vietą turi vadinamas Canadian Square Dance. Ūkininkų pobūviuose, kaimuose ir miestuose, net ir didesniuose miestuose Square šokiai išpildomi su džiaugsmu ir entuziazmu, lygiai kaip buvo daroma senaisiais pirmųjų Kanados ateivių laikais.

O'Keefe's
OLD VIENNA
BREWERY LIMITED

TORONTO

PABALTIJO MOTERŲ TARYBOS PARENGIMAS

Sausio 22 d. Toronte įvyko Pabaltijo Moterų Tarybos ar batėlė. Svečių buvo susirinkę per 150. Tarybos pirmininkė p. Risna savo kalboje pristatė žymesniuosius kanadiečius ir pabaltiečius svečius.

Mrs. Forster iš Friendship Concil pasakė širdingą kalbą. Džiaugdamasi pabaltiečių įnašu į Kanados gyvenimą, ji linkėjo jų kraštams laisvės, tvirtai įsitikinusi, kad josios linkėjimas išsipildys.

Svečių tarpe buvo gen. konsulas min. Gilys su Ponia, estų konsulas Morkus su Ponia, Pabaltiečių Federacijos p-kas Risnas, KLB p-kas p. Sakalauskas su ponia, Latvių bendruomenės p-kas Sbenne ir kt.

Meninę dalį atliko Vaclava Žiemelytė, kurios originalus balsas susilaukė didelio dėmesio, H. Rožaitis, Estų Irena Lossberg, smuikininkė M. Rentic. J. Zentinš padainavęs dar Šimkaus dainas ir A. Kurkelnis.

Svečiai prie gražiai ir kruopščiai parouštų vaišių, pajvairintų gražia menine dalimi porą vakaro valandų praleido jaukioje nuotaikoje. **Dalyvė.**

SLA „VIENGUNGIAI"

sudarė Toronto lietuviams malonų siurpryzą. Operečių pastatymas Toronte ne naujiena, nes keletą sykių buvo Čikagos Pirmyn choro operetės, bet tos operetės ne lietuviškos, o „Viengungiai" yra lietuviška operetė. Nors tik 2-jų veiksmų, bet sudarė nemažiau meninio efekto ir malonaus lietuviško gyvenimo buities pajautimo. Bosas A. Paulionis tėvo rolėje, savo puikiu žemu bosu sudarė įspūdį, nelyginant Kauno operoje. Paulionis, galima sakyti, buvo operetės svorio centras. Be jau žinomų ir nekartą scenoj matytų dainininkų: S. Mašalaitės, L. Januškos, A. Kuolo, šioj operetėj pasirodė naujos dainavimo meno jėgos: A. Janavičius, V. Mašalas ir D. Mašalaitytė. Ypatingai daugelio dėmesį atkreipė Janavičius.

Operetei režisavo J. Jagėla. o dirigavo ir muziką vedė St. Gailevičius, o jos suorganizavimo ir pastatymo darbą atliko St. Jokubaitis. Publikos buvo keletas šimtų, o daugelis dėl vietų stokos nebegavo įėjimo biletų. Po vaidinimo, kuris truko pusantros val., vyko balius ir šokiai. **L.**

KOVO 18 d. savaitė skirta parapijos rekolekcijoms moterims.

PO VELYKŲ pramatoma sportininkų išvyka į Detroitą ir

Lietuvio Advokato Įstaiga
VICTOR D. ALKSNIS
Advokatas-Notaras
62 Richmond St. West
Room 503
(kampas Bay & Richmond)
TORONTO, ONTARIO
Telefonai
Įstaigos EM 2-2585 Namų ST 8-5088

Įst. OL 7543. Namų RO 2-9138
M. D. MORTON,
B. A., LL. B.
Advokatas.
(Barrister. Solicitor, Etc.)
1052A Bloor St. W. Toronto.

Lietuviai advokatai
NEIMAN, BISSETT & SEGUIN
Barristers, Selicitors, Notary Public.
Heyden Street
(netoli Bloor ir Yongle)
Toronto 5, Ont.
Tel.: Ofice WA 4-9501
Res.: BE 3-0978

W. A. LENCKI,
B. A., L. L. B.
TEISININKAS —
Advokatas—Notaras
100 Adelaide St. W.
Room 107
Telefonas EM 6-4182
Toronto.

VIENYBĖJE — GALYBĖ
TAUPYK
savo kreditę koperatyve
„PARAMA"
Indėliai apdrausti. Augštos palūkanos.
Darbo valandos:
antradieniais 7 vv.—9 vv., penktadieniais 7 vv.—9 vv., šeštalieniais 2—4 val. pp.
Būstinė: Lietuvių Namai, 235 Ossington Ave., Toronto, Ont. KE 3027.

NAUJA LIETUVIŠKA FIRMA TORONTE.
International Service Bureau
91 Roncesvalles Avenue, Toronto, Ontario.
Tel. LO 5613.
Firmos įsteigėjas ir dabartinis direktorius
adv. A. LIŪDŽIUS.
Per šią firmą be teisinių ir notarinių patarnavimų, atliekami dar šie reikalai:
EMIGRACIJOS IR IMIGRACIJOS
(reikalai, iki vizų gavimo imamai), —
DOVANŲ SIUNTINIŲ UŽSAKYMAI LIETUVON
ir į kitus Europos kraštus tiesioginiai iš Anglijos (Londono)
su pilna siuntinių gavimo garantija. —
PINIGŲ PERSIUNTIMAS Į VISAS PASAULIO ŠALIS.
— KOMPENSACIJŲ IŠRŪPINIMAS
iš įvairių Draudimo B-vių ir
Workmen's Compensation Board. —
PASŲ IR KELIONĖS LIUDYMŲ IŠGAVIMAS. —
PILIETYBĖS REIKALAI. —
NOTARINIAI PATVIRTINTI VERTIMAI.
PATARIMAI NAMUS AR BET KURĮ KITĄ BIZNĮ PERKANT — DUODAMI NEMOKAMAI.

Lietuvių kovos dėl būvio

DIDŽIOJO LIETUVOS KUNIGAIKŠČIO VYTAUTO-ALEKSANDRO MILITARINĖ IR DIPLOMATINĖ KOVA SU VOKIEČIŲ RITERIŲ ORDINU DĖL ŽEMAITIJOS IR SKALAVIJOS (DABARTINIO KLAIPĖDOS KRAŠTO).

(Dr. M. Anyso paskaita Sausio 15 dienai).

3.

BADO KARAS 1413-14 M.

Nieko nelaukdamas, did. magistras leido žygiuoti į lenkiškas žemes ir į Mozaviją. Per 14 dienų buvo sudeginti 40 lenkiški bei mozaviški bažnytkaimiai ir pagrobta daug gyvulių ir turtų. Bet 1413 m. spalio m. 14 d. susirinkusi Ordino kapitula iš vietos pašalino did. magistrą ir jo vieton išrinko Ordino maršalą von Sternbergą. Šitas tuojau išleido parėdymą, kad Ordino daliai sustotų naikinti ir tuojau grįžtų atgal. Pažymėtina, kad Ordino puolimo metu Vytautas ir Jogaila su savo valstybių pareigūnais buvo jo Horodlėje ir ten sudarė Horodlės uniją.

1414 m. liepos m. 14 d. žymi lenkų kariuomenė prie Vyslos susijungė su Vytauto pulkais ir dar to paties mėnesio galą įsiveržė į Ordino kraštus. Ordinas vartojo gynimosi taktiką, buvo užsidaręs pilyse ir čia gynėse, tuo nerizikuodamas visišką sumušimą. Karo furija teriojo Ordino kraštą, buvo paimtos tvirtovės kaip: Hohenstein, Neidenburg, Allenstein, miestai: Landsberg, Kauernigk, Drewenz, Zinten, Kreuzburg, Muehlhausen, Muehlstadt, o Morungen buvo paduotas liepsnoms.

Lietuviai ir lenkai užėmė visą Varmijos vyskupiją ir čia sudarė vėlesniais Ordino apskaičiavimais nuostolių už 1.000.000 vengriškų auksinų.

Lietuvos, Lenkijos kariuomenei kraštą beteriojant, vakarinę Prūsiją, Ordino daliniai įsiveržė į lenkiškus kraštus į vakarus nuo Vyslos ir čia vykdė tą patį naikinimo darbą.

Visos kovos priėmė anksty besnių Ordino kariškų kelionių į Lietuvą charakterį. Kraštas paliko plikas, nuteriotas, nudegintas, išgrobtas. Plėtėsi badas ir ligos, kurios pradėjo naikinti ką kardas buvo palikęs. Pradėjo plėstis maras.

PALIAUBŲ SUDARYMAS

Prūsijos Ordinas nesustojo šauktis pagalbos Europos kraštuose. Vytautą ir Jogailą jis kaltino, kad jie savo kariuomenėje turį ir totorių, kurie pasižymėjo ypatingu žiaurumu. Kai-kurie vakarų Europos valdovai, turį įtakos į Lenkiją, karalių Jogailą prašė karą baigti. Imp. Sigismundas reikalavo, kad Lietuva, Lenkija ir Ordinas visą ginčą perduotų Konstancos koncilui spręsti. Popiežius Jonas XXIII įsakė savo Lenkijoje buvojančiam delegatui vyskupui Wilhelmui tuojau tarpininkauti, kad būtų sudarytos ginklų paliaubos.

Jos buvo sudarytos spalio 7 d. su galiojimu ligi 1416 m. rugsėjo m. 8 d. Kartu buvo susitarta, kad ginčytini klausimai turi būti sprendžiami Popiežiaus arba imperatoriaus Sigismundo arba Konstancos Koncilo. Teritorialinis statusas liko nepakeistas, išėmus Jesnitzo tvirtovę, prie Brahes upės įtakos į Vyslą, kuri liko lenkų rankose.

Taip pasibaigė 9 savaites užsitęsęs karas, pavadintas bado karu. Atsitraukiančios kariuomenės su savim vežėsi didelį grobį, aiškino vokiečių istorikai.

ŽEMAITIJOS BYLA KONSTANCOS KONCILE.

Po bado karo, 1414-15 m. egzistavo tarp Vytauto, Jogailos ir Ordino vyr. magistro tamtikra taikos tendencija. Buvo pasikeista belaisviais, buvo duota tam tikros prekybinės laisvės.

1416 m. kovo m. 88 d. raštu Livlandijos Ordino magistras pasiūlė Prūsijos Ordino magistrui galiausiai išsižadėti Žemaitijos, dėl kurios jau tiek daug metų ėjo ginčas. Ordino did. mag. Kuechmeister bet šitą geraimainytą pasiūlymą atmetė, visą savo viltį statydamas ant Konstancos koncilo sprendimo, kuris jo manymu turėjo išeiti Ordino naudon.

Po pakartoto tarpininkavimo Ordino magistras sutiko pasimatyti su Vytautu ir Jogaila Veliuonoje 1415 m. tarp spalio 14 ir 17 d. Bet šitame susitikime vėl aiškiai pasirodė jo ne nuolaidumas kaip Ordino geriausiose dienose. Jis reikalavo nustatyti Žemaitijos sienas ir po Vytauto bei Jogailos mirties atiduoti Žemaitiją besąlygiškai Ordinui, kaip Toruno taikos sutartyje nustatyta.

Kartu did. magistras kaip paskutinę instanciją pripažino Konstancos Koncilą, iš kurios tikybinės organizacijos jis daug tikėjosi ir į kurią Žemeitijos reikalu jis jau buvo kreipęsis. Tame pasitarime Vytautas ir Jogaila reiškė pretenziją grąžinti ir kitus kraštus, pavyzdžiui Sudaviją (Suvalkiją). Bet tokio susitarimo nebuvo pasiekta.

PRŪSIJOS ORDINAS SKELBĖSI ŽEMAIČIŲ KRIKŠTYTOJU.

Ordino pasiuntiniai buvojo Konstancoj jau iš 1414 m., nes kaip įprasta, Ordinas netaupėnei energijos ir nei pinigų vykdyti savo imperialistiniams siekimams. Byla betgi ėjo labai pamažu ir Žemaitijos reikalas oficialiai buvo svarstomas tik 1417 m. liepos 12 d. Ginklų paliauboms baigiantis. imp. Sigismundo tarpininkavimu jos buvo prailgintos gegužės 14 d. dar vieniems metams.

Ordino pasiuntniai visomis jėgomis stūmė reikalą pirmyn. Vytautas ir Jogaila įteikė koncilui ilgus išvedžiojimus apie Ordnio elgesį tuose kraštuose. Ordino motyvą, jog jam priklauso Žemaitijoje krikščionybę plėsti, Vytautas atrėmė tuo, jog žemaičiai apkrikštydinami iš jo pusės, be Ordino pagelbos .

Jau 1915 m. lapkričio 28 d. buvo atvykusi į Konstancą žemačių delegacija, kuri be paaiškinimų tikybiniais reikalais, koncilui buvo įteikusi ir skundo raštą, kuris jau 1407 m. buvo išsiuntinėtas visiems krikščioniškiems valdovams. Ordinas šitame rašte buvo kaltinamas laisvuosius žemaičius paverges, esąs, grobštus, paėmęs jiems medžioklės ir žvejybos teise, panaikinęs prekybinę laisvę, deportavęs jų vaikus lai dais į Prūsiją ir bendrai pasielgęs labai nedorovingai.

Ordino atstovai visus kaltinimus atmetė kaip neteisingus ir stengėsi dokumentaliai įrodyti, kad jo visos pastangos buvusios sunaikintos pakartotaVytauto ir pačių žemaičių neištikimybe. Koncilo pravesteji tardymai nedavė jokio apčiuopiamo rezultato.

Ordinas koncile ir todėl turėjo mažai pasisekimo, kadangi koncilas iš savo pusės irgi darė energingų žygių Žemaitiją christianizuoti, reiškė užsiėmė tuo pačiu darbu, kurį ligi tol ir dar dabar Ordinas skaitė savo vyriausiu ir kilmingiausiu uždaviniu. Ordinas viešai rodos pareiškė džiaugsmą iš girdęs tokį Koncilo krikščioniškąnusistatymą, bet tai buvo tik išorinė veidmainystė.

Prūsijos Ordinas savo šimtmetinėje kovoje buvo įpratęs su apkrikštydinimu arba tiksliau pasakius su privertimu prie krikščionybės, sujungti ir apkrikštytųjų pavergimą. Jeigu krikščionybė žemaičiams eis iš Vytauto ir Jogailos pusės, jam buvo aišku, jog tokiu būdu jam visa Žemaitija galutinai išsprus iš jo nagų. Tam jis stengėsi visomis priemonėmis užkirsti kelią. Esant tokiomis apystovoms, Ordino pretenzijos į Žemaitiją, išeinant iš tikybinių motyvų, atrodė bevil tiškos.

Bus daugiau.

MAMERTAS MAČIUKAS

VYRIŠKŲ ir MOTERIŠKŲ RŪBŲ

SIUVĖJAS

AUGŠTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS.

ANGLIŠKOS MEDŽIAGOS

79 ir 81 St. ZOTIQUE ST. E., MONTREAL.

TELEFONAS: CR 0051.

SKAUTAI...

Atkelta iš 3-čio psl.

žįstančios lietuvaites, kaip atskirą tautinę grupę, o mūsų skautėms dera tik tvirčiau reprezentuotis ir palaikyti bičiuliškus santykius.

— LSB — JAV I-jo rajono vadeiva sktn. A. Matonis paragino visus to rajono mūsų skautus ir vadovus Nepriklausomybės šventės proga prisidėti prie jos paminėjimo vietovėse ir talkininkauti vietos visuomenės pastangoms. Šventei skirtas darbelis — nors ir kukli auka Lietuvos laisvinimo akcijai paremti.

— Naujas LSB Vyriausiojo Skautininko ir „Sk. Aido" red. adresas: Stp. Kairys, 9 Sidford Court, Toronto 9, Ont., Canada.

AUSTRALIJOS SKAUTAI

Pasktn. P. Pilkos rūpesčiu Canberroje steigiamas naujas lietuvių skautų vienetas. Iki šiol Australijoje mūsų skautai veikia šiose vietovėse: Melborne, Adelaidėje, Sydnėjuje, Brisbanėje ir Geelonge. O dabar ir Australijos sostinė sulauks lietuvių skautų vieneto.

— Skaučių Seserijos Užsienio Sk. bendradarbė sktn. V. Čečetienė buvo susitikusi su lenkių skaučių Vyriaus. Skautininke Eva Gierat ir aptarė rezoliucijos Tarpt. Skaučių Biurui siuntimą.

— Tarpt. Skaučių Konferencija suvažiuos 1957 m. Brazilijon. Iki to laiko Geležinės uždangos skautės žada paruošti ir įteikti memorandumą, kad jų reikalai būtų toje konferencijoje svarstomi.

(Skelbimas)

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Lietuvių bendrovė OVERSEAS CARGO CO., atstovauja antį didelę anglų firmą HASKOBA Ltd., Londone, siunčia į LIETUVĄ ir kitus kraštus siuntinius su vilnonėmis medžiagomis, maistu, avalyne, vaistais ir kit. **100% garantija — pilnas draudimas.** Visus reikalingus mokesčius sumoka siuntėjas, gavėjui mokėti nieko ne reikia. Siuntiniai siunčiami iš Londono Anglijos, tad **labai greitas pristatymas.**

Prašykite mus į LIETUVĄ siunčiamų gėrybių sąrašų:

Overseas Cargo Company
4426 S. Rockwell St.,
Chicago 32, Ill.
Tel.: YArds 7-4337

SPECIALUS

PIRKITE PASITIKEDAMI IS KRAUTUVES, KURIOJE DIDZIAUSIAS BRITITISKU MEDZIAGU PASIRINKIMAS KANADOJE. RENKITES TINKAMAI IR PAGAL PASKUTINE MADA TIK UZ

"TIP TOP" RUBAI pagal uzsakyma $59.50 2 pc.

Galite pasitikėti Tip Top Tailors, Kanados didziausia pagal ismatavima rubu firma. Pasirinkite tinkama medziaga is britisku medziagu. Leiskite sukirpti ir pasiuti pagal jusu individualius ismatavimus, vad. "TRIM LOOK" — populiariausio stiliaus Kanadoje. Garantuojme, kad busite patenkinti arba grazinsime pinigus.

TIP TOP imones yra kiekviename mieste

Tip Top tailors

Duodam kreditan

"CLUB" RUBAI $49.50 — "FLEET STREET" RUBAI $69.50

Dr. Roman Pniewski

Daugiametė praktika didelėse ligoninėse ir klinikose.
Vidaus ligų, akušerijos ir venerinių ligų specialistas.
3537 PARK Ave, Montreal. Tel. HA 7623.
Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.

A. J. Norkeliūnas

(COMMISSIONER OF THE SUPERIOR COURT)

ĮVAIRIAUSI DRAUDIMAI

NAMAMS PASKOLOS

PATVIRTINTI VERTIMAI

GREITAS IR SĄŽININGAS PATARNAVIMAS per

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

Tel. RA 7-3120

6605 - 35 Ave., Rosemount, MONTREAL 36

Detecto T. V. & Radio Service Reg'd.

3994 WELLINGTON ST., VERDUN TR. 7798.

Sav. A. NIAURA ir A. PILYPAITIS.

Vokiški „Grundig" radio aparatai, patefonai, plokštelės. Taip pat per mus galite pirkti televizijos aparatus, šaldytuvus, skalbimo mašinas ir kitus elektrinius reikmenis su nuolaida.

DOVANŲ SIUSTINIAI Į SOVIETŲ SĄJUNGĄ IR KITUS UŽIMTUS KRAŠTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir kt. informacijų pas

Montrealio atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JŪS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia davanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1176 SHERBROOKE ST. W — — — Tel.: BElair 4860

Montreal 2, P. Q., Canada.

J. F. WILSON

Laidotuvių Direktorius

5531 Verdun Ave, VERDUN TR 6331

J. GRAŽYS

SIUVU NAUJUS IR TAISAU SENUS KAILINIUS PALTUS.

DUODU GERĄ KAILIŲ PASIRINKIMĄ.

DARBĄ ATLIEKU SĄŽININGAI IR ŠVARIAI.

KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR.

3910 St. ZOTIQUE St., E.

RAymond 1-6005.

Kreiptis po 6 val. vakaro šeštadieniais—visą dieną.

LIETUVIŠKOJE MEDŽIO DIRBTUVĖJE

BALTIC

Daromos įv. durys, langai, virtuvėms kabitai ir kiti įv. medžio dirbiniai.

SAV. K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

yra tos srities specialistai su 20 metų praktika Lietuvoje, Vokietijoje, Anglijoje ir Kanadoje.

Lietuviams nuolaida.

Adresas: 547 Lafleur Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q. Tel.: HU 8—0162.

Stā-Nu DE LUXE DRY CLEANERS

143—8th AVENUE, LACHINE

ME 7-6727

Lietuviams nuolaida.

Sav.: P. RUTKAUSKAS.

COLONIAL TURKISH BATHS

VIENINTELĖ VANTOS IR KIBIRO SISTEMOS PIRTIS MONTREALYJE

Viskas tik už $ 1.10

Mūsų gydymo specialybė: reumatas, lumbago ir artritis. Naudinga svorio mažinimui.
Masažo ekspertai Jūsų patarnavimui.
Atdara kasdien nuo 2 P. M. iki 5 A. M.

MOTERŲ DIENA: telef.: PL. 0094
kas antradienį nuo 2pm iki 11 pm.
Masažistės Jūsų patarnavimui.

Susitarimas iš anksto nereikalingas.

3963 COLONIAL AVE., MONTREAL

(2 g. į rytus nuo St. Laurent Bl.)

HAMILTONE! HAMILTONE!

SEKMADIENĮ, KOVO MĖN. 4 D., 5 VAL. VAK. ROYAL CONNAUGHT HOTEL SALĖJE BUS RODOMI

LIETUVOS ISTORINIAI VAIZDAI

Brolių Motuzų spalvotame filme

Biletai - pakvietimai gaunami: Peoples Meat Market, 344 Main St. W. sav. A. Steigvila; Niagara Restaurant, 244 James St. N. sav. J. Girdvainis; Parkdale Sausage Co., 211 James St. N., sav. J. Kažemėkas; sekmadieniais po pamaldų parapijos salėje pas A. Šukaitį ir K. Baroną. St. Catharines: pas Z. Piliponį, 7 Whitworth St.

Įžanga suaugusiems $ 1, vaikams 25 ct.

SLA 72 Hamiltono kp.

HAMILTON

APYLINKĖS VALDYBOS RINKIMAI.

Šį sekmadienį visi hamiltoniečiai, sulaukę 18 m. amžiaus, vyksta prie rinkiminės urnos ir meta savo balsus už kandidatus į KLB-nės Hamiltono ap. valdybą.

Rinkimai vyksta nuo 9 val. ryto iki 7 val. v. parapijos salėje, todėl kiekvienas mūsų kolonijos gyventojas, dirbdamas pamainomis, ar būdamas laisvas nuo darbo, negali atsisakyti laiko stoka, ar kitais svarbiais darbais, bet privalo atvykti ir mesti savo balsą už tuos pasiryželius, kurie sutiko nešti mūsų kolonijos tautiškai - kultūrinį darbą. Primenama, kad į valdybą renkami yra 7 kandidatai ir į revizijos komisiją — trys.

Balsų suskaičiavimui Hamiltono lietuvių org. prašomos prisiųsti savo atstovus.

Hamiltono SLA ap. jau paskyrė tam reikalui du asmenis — K. Stanaitį ir K. Baroną.

LIETUVOS ISTORINIAI VAIZDAI

Brolių Motuzų spalvotame filme jau čia pat!

Kovo 4 d. visas Hamiltonas ir jo apylinkės turi suplaukti į Royal Connought Hotel ir pamatyti mūsų buvusį nepriklausomą gyvenimą.

Biletais - pakvietimais patartina apsirūpinti iš anksto pas platintojus, kurių sąrašas telpa šio puslapio skelbime.

Taip pat, viešbučio direkcija, prašo visų tautiečių prie rūbinės prisilaikyti tvarkos, o sustojus į dvi eiles savo paltus atiduoti ir atsiimti, ydant nebūtų tokių nesusipratimų, kaip per buv. kaukių balių. Viešbučio direkcija primena, kad už rūbinę mokama tik 15 ct. ir ji atsako už visus paliktus daiktus.

Europos gydytojas
Dr. N. Skaab
Dantistas
3 Barnesdale Ave. S.
Hamilton, Ont. LI 4-6405.

LIETUVIŠKUOSE FILMUOSE

matysime (tęsinys iš praeito Nr.) Lietuvos kariuomenės įžengimą į Vilnių. Ji prasideda mūsų delegacijos išskridimu

HAMILTONO AUŠROS

Vartų Parapijos Komitetas Vasario 26 d. tuoj po pamaldų parapijos salėje šaukia metinį parapijiečių susirinkimą. Dienotvarkėje numatoma: Komiteto pranešimas, naujo koimteto rinkimas, einamieji reikalai ir kt.

Hamiltoniečiai kviečiami skaitlingai dalyvauti. **Komitetas.**

B-NĖS V-BOS RINKIMŲ IŠVAKARĖSE.

Kas Dievo — Dievui, kas mamonos — mamonai.

Hamiltono lietuviai esame naujos B-nės valdybos rinkimų išvakarėse. Sunkiai sekėsi surinkti kandidatų skaičių. Ypač sunku buvo surinkti po siūlomų kandidatų sąrašu reikalingą skaičių parašų, nes pasirašyti turi teisę tik sumokėję solidarumo mokestį. O tokių yra labai maža kolonijos dalis. Tik rai keista, kad taip besireklamuodami veiklumu, susiduriame su tokiais sunkumais. Krizė ir su Tautos Fondo skyriumi. Ir daug kitų yra negerovių. Kas kaltas?

Sunku trumpame straipsnyje išvardinti tas visas priežastis. Tuo labjau, kad tos priežastys mūsų tarpe ne vienodai aiškinamos. Bet, bene, viena iš tų svarbiausių priežasčių yra grynai vietinė, kokių kitose kolonijose negirdėti. Dėl tos priežasties daugelis sakosi ir solidarumo mokesčio nemokėję. Dėl tos priežasties netolimoj praeity vienas iš B-nės pirmininkų, Kariuomenės Šventės minėjimo proga, atidarydamas minėjimą, užmiršo jos priežastį, o tik vėliau prisiminė tos šventės tikruosius stulpus — mūsų Nepriklausomybės kovų dalyvius — Vyčio kryžiaus kavalierius.

Visą laiką pas mus eina kova už „teritorijas". Parapija veržiasi visu frontu į B-nės apkasus. O B-nė nuolat traukiasi atgal. Pirmas žingsnis atgal padarytas prieš kelis metus, kai tariamo pusbrolio vardu užbėgta už akių tuo laiku B-nės Valdybos paruoštą pirkti B-nei salę. Ši ataka pas mus paliko negerą įspūdį. Nuo tada daug, ypač senųjų lietuvių, pasitraukė ne tik nuo parapijos, bet ir nuo visuomeninės veiklos.

Tas viskas jau kelių metų užuomaršoje. Bet štai nauja ofenzyva. Suardytas T. F. skyrius, kuris pavyzdingai telkė lėšas mūsų krašto vadavomui. T. F. neteko parengimo - baliaus datos, o jis padarydavo puikių pajamų mūsų Tautos reikalui. Šiandien galima tik apgailestauti tokius pareiškimus.

Ir štai tokių reiškinių akivaizdoje visi kratosi net kandidatuoti į B-nės Valdybą. Vientai daro „dėl šventos ramybės", kiti, matydami jau iš anksto nubrėžtą „generalinę liniją". Ypač šiuo momentu blogą paveldėjimą turės perimti naujoji B-nės Valdyba.

Buvusias negeroves, žinoma, reikia pamiršti, bet tik ne tam, kad vėl jose klampotume. Laikas įsisąmoninti — pasauliniai dalykai — B-nės; dvasiniai — bažnyčios. Kas Dievo — Dievui, kas mamonos — mamonai.

Laikas vėl sujudėti hamiltoniečiams lietuviams, laikas paieškoti naujų kelių visuomeninėje veikloje. Ypač svarbu tai atsiminti mums šiandien, kada B-nė, dėl paminėtų reiškinių, nustojusi bet kokios vilties rasti išeitį, turi kaip tik gerą progą parodyti savo valią ir pasakyti, ko ji nori iš būsimos B-nės vadovybės. Reikia pagaliau suprasti, kad kiekvienas reikalas turi savo vietą ir laiką. Kiekvienas yra savaip vertingas, bet vienas kitam neturi nei kelių pastoti, nei kenkti. Atvirkščiai — vienas kitam padėti. **S. B.**

IŠ TALKOS VEIKLOS.

Vasario 7 d. įvykusiame Talkos Kredito dr-jos valdybos ir komisijų posėdyje iždininkas E. Lengnikas pranešė, kad Talka š. m. sausio mėn. pabaigai turėjo pajų ir indėlių 10.985, 91 dol. sumai ir buvo išdavusi paskolų 8.681,66 dol. Draugijai priklausė 105 nariai. Tokiu būdu kapitalo įnašai per sausio mėn. padidėjo 1.000 dol. ir iš duotų paskolų suma per 1.500 dol. Tikimasi, kad šių metų bėgyje Talkos kapitalas lengvai pasieks, o greičiausiai ir žymiai prašoks, 20.000 dol. sumą. Iš šio nuolatinio Talkos progreso tenka padaryti išvadą, kad Hamiltono lietuviai pilnai pasitiki Talka ir supranta savos kredito draugijos reikalingumą ir naudą, kurią turi iš jos ir taupytojai ir skolininkai.

Kaip jau žinoma, vietoje Valdybos nario A. Repčio, kurio kadencija pasibaigė šiais metais, visuotinio susirinkimo buvo išrinktas Petras Giedraitis. Posėdžio metu Valdybos sekretoriui P. Vaitoniui pareiškus, kad jis šiais metais, aplinkybėms pasikeitus, bus ypatingai užimtas virštarnybiniu darbu ir nemano, kad galės tinkamai atlikti savo einamas pareigas, valdyba, A. Repčiui sutikus, vienbalsiai kooptavo jį sekretoriaus pareigoms vieneriems metams.

Vėl primename, kad Talka atlieka operacijas kiekvieną sekmadienį nuo 12 iki 2 val. Parapijos salėje, 58 Dundurn St. N. Esant skubesniam reikalui, galima kreiptis pas iždininką E. Lengniką, 15 Homewood Ave., tel. JA 2114.

Talkos Valdyba.

TIP TOP TAILORS

PRANEŠA PILNĄ NAUJĄ SENSACIŠKĄ NEPRALENKIAMO STILIAUS IMPORTUOTŲ MEDŽIAGŲ KOMPLEKTĄ

„CLUB" RŪBAI

$49.50

Klasiškai sukirpti ir pasiūti pagal jūsų išmatavimus. Pasirinkite iš Tip Top's britiškų medžiagų. Garantuojame, kad būsite patenkinti arba sugrąžinsime pinigus.

DUODAME KREDITAN

Tip top yra visur.

TP-56-8

PEMBROKE, Ont.

NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Dėka veiklios komiteto pirmininkės E. Bakūnienės, J. Vaičiūno ir kitų narių buvo paminėta Vasario 16-ji. Mažas, bet vieningas ir tarpusavy sugyvenantis lietuvių būrys suaukojo pinigų Šv. Mišioms užprašyti už žuvusius brolius lietuvius per karą. Vasario 11 dieną augštosios mišios buvo atlaikytos katedros bažnyčioje rytą, o vakare buvo suruoštas kuklus minėjimas išnuomotoje salėje. Atidarymo žodį tarė ir sklandžią ir turiningą kalbą pasakė M. Marčiukaitis. Už tai jam didelis ačiū.

P-lė Jurevičiūtė pravedė keletą dainų ir eilėraščių. Po kuklios ir trumpos programos sekė vaišės ir šokiai.

Minėjime turėjome ir mielą svečią agronomą Br. Barcevičių iš Toronto, kuris yra įgaliotas naujos liet. kompanijos Am. Lit. Pembroke.

Negalima praeiti pro šalį nepastebėjus Ottawos lietuvių nuoširdaus atsilankymo į minėjimą. Esant slidžiam keliui ir sniegui klojant jį, jie nepabūgo ir atvyko į minėjimą, kur drauge gražiai ir pasilinksminome. Tuo Pembroke lietuviai yra patenkinti ir labai dėkingi.

M. Vizgaitienė.

PAJIEŠKOJIMAI

— E. Kudokaitė - Balkevičienė jieško Leokadijos (Lialia) Virbickaitės, studentės - chemikės. Prašo atsiliepti adresu: 354 Senator St., Brooklyn, N. Y., U. S. A.

———

— Ponas Jonikas, gyvenęs Schu. Gmund Vokietijoje prieš kelius metus išvažiavo miško darbams į Kanadą.

Atsiliepti šiuo adresu: J. Astravas, 835—12 Ave., Lachine, Montreal, Que.

RIDOUT REAL ESTATE LIMITED

PERKATE ar PARDUODATE?

*Namai *Ūkiai *Sklypai
*Bizniai *Pramoninės nuosavybės

Kompetetingo patarnavimo kreipkitės pas: —
A. PRANCKEVIČIŲ . . . LI 9-4121.
Hamilton Office . . . . 913 Main St. East.

RIDOUT REAL ESTAETE LIMITED

KANADOS STAMBIAUS REALTORIAI
Skyriai visoje Ontarijoje.

SALIONAS DIVA MODE

SUKNELĖS VISOKIOMS PROGOMS.
4922 Sherbrooke St. W., Montreal. Tel. WA 8219.
Namų: A. Ratavičienė PO 6-0984, M. Stankaitytė HE 7256

SIUNTINIAI LIETUVON

VAISTAI,
medžiagos, oda, avalynė, maistas.
Labai prieinamos kainos.
Visi mokejimai, įskaitant muitą apmokami čia pat.
Skambinkite ar rašykite:
DOMINIK KOLADA
2097 St. Luke St. (prie Forum)
Montreal. Tel. WI 5698.

Adamonis ir Budriūnas

„DISTRICT ESTATE BROKERS"

Namai pardavimui: — Įvairiose Montrealio dalyse.
Paskolos: 5½% užbaigtiems namams ir statybos eigoje.
Žemė pardavimui: — Pavieni lotai ir didesni plotai
Ūkiai pardavimui: — Montrealio apylinkėje.
Draudimas: — pastatams ir kit. objektams nuo nelaimingų atsitikimų.
Pirmosios Montrealy lietuvių Real Estate tikslas — Jums padėti!

Agentai:
D. N. Baltrukonis VI 7634 F. Yasutis LA 2-7879
R. Quellette-paskolų reikalams RA 7-3369
A. Markevičius OR 1-9816 J. Skučas RA 2-6152
J. Zienka TU 2712 A. Gražys RA 1-3148

Įstaiga: 177 Sherbrooke St. W. Telefonas — PL 8501.
Darbo laikas: nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.
A. Budriūnas RA 7-2690.

Lietuviška moterų kirpykla

DARO ŠUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPALAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT.
Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ B. M. Dodon).
2544 CENTRE St., Montreal. FItzroy 3292

TAUPYK, SKOLINKIS

savo kredito kooperatyve
„LITAS"
Santaupos pilnai apdraustos Paskolos lengvai ir greitai duodamos betkokiam geram tikslui.
Ved. D. Jurkus, He 4280.
„Litas" veikia sekmadieniais 11—1 val. A. V. par. salėje Banko kambary.
Pirm. A. Norkeliūnas .... RA 7-3120

HE 0211
HE 0311
Offine: 727 Argyle VERDUN

VERDUN COAL Reg'd.
Gerard Viau, sav.
ANGLYS — MALKOS — KURO ALYVA

BELLAZZI — LAMY, INC

TR 5151 7679 George St., Ville Lasalle.
Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai. Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

VICTORIA CLEANERS & DYERS Co.

Tel. TR. 1135

SPECIALIAI NUPIGINTA RŪBŲ VALYMO KAINA.

Kostiumas 0.95
Paltas (lengvas) 0.95
Suknelė 0.90
Skrybėlė 0.85
ir t. t., ir t. t.

Paimam iš namų ir pristatome į visas Montrealio miesto dalis. Darbą atliekame sąžiningai.
Lietuviai sav.: J.Matulaitis, J. Kriaučeliūnas, A.Majauskas.
TEL. TR 1135 — 2836 ALLARD ST.—MONTREAL.

LIŪDESIO VALANDOJE
KREIPKITĖS PAS
Laidotuvių Direktorių
C. Halpin Funeral Home Reg'd.
KOPLYČIA VERDUN — WILLIBRORD AVE
4500 VERDUN Ave., Verdun. — — Tel. YO 3440.

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS
D. E. BELANGER & SONS
15 METŲ JŪSŲ TARNYBOJE
GARANTUOTAS DARBAS.
259—3 Ave., Ville Lasalle. TR 4588.

MONTREAL

MONTREALIO LIETUVIŲ CHORO VALDYBA

kreipiasi į Montrealio lietuvius ir kviečia į chorą naujus narius. nes norima, kad choras būtų di delis ir pajėgus. Choras gale balandžio numato koncertą-su buvimą, o rudeniui nori pasi ruošti dideliam koncertui. Va sarą numato iškilų ir ekskursi jų. Būtų malonu, kad dar dau giau lietuvių ir lietuvaičių ypač prisid.tų prie choro.

DU LAIMĖJIMAI PER DU TAŠKUS

Vasario 14 d. Gražio ir Bu kausko mašinomis nuvažiavo me įSt. Hubert sulošti antrą sias finalines rungtynes su RC AF komanda. Tauro komanda nors ir neturėdama pilnos su dėties, pajėgia krepšių santy kį išlaikyti apylygį ir paskuti nėmis minutėmis pasispaudę, laimi rungtynes vienu tašku 50—49 mūsų naudai. Lošė ir taškus pelnė Bukauskas 23, Otto 17, Piečaitis 6, Aneliūnas 0, Gražys ir Bunys po 3.

Vas. 17 d. RCAF komanda atvažiavusi porą valandų anks čiau prieš rungtynių pradžią mūsų salėje treniravosi ir bu vo pasiryžusi mūsiškius išeli minuoti iš tolimesnių finalų. Rungtynėms prasidėjus iškarto matyti, kad komandų lygis vie nodas, todėl nei viena, nei kita pusė nepajėgia toliau atsiplėš ti kaip 6 taškų skirtumu. Esant penkioms minutėms prieš rung tynių pabaigą, rezultatas kei čiasi vienų ir kitų naudai, likus pusei minutės žaisti, mūsiškiai užšaldo sviedinį ir rungtynes laimi 65—64 mūsų naudai.

Žaidė ir taškus pelnė Bukaus kas 15, Otto 21, Bunys 6, Pie čaitis 10, Birieta 9, Aneliūnas 0, Gražys ir Šipelis po 2.

Sekančios finalinės rungty nės pas Int. YMCA Vas. 21 d.

P. SIDZIKAUSKO VIEŠNAGĖ MONTREALY

Dėl blogo oro p. Sidzikaus kas pavėlavo atskristi numaty tu laiku. Šeštadienio vakarą AV klebonijoje buvo p. Sidzi kausko pasitarimas su Politiniu komitetu, kuris svarbiausia na grinėjo peticijos klausimą, taip gi svarstė ir kitus politinius klausimus. Sekmadienį svečias dalyvavo AV pamaldose, lan kėsi pas pp. Žmuidzinus, o po akto-koncerto p. D. Norkeliū no bute įvyko svečiui pagerbti vaišės, kuriose taip pat dalyva vo ir miesto majoro atstovas p. O'Hearn. Čia dar buvo aiškina mi ir gilinami kai kurie veiklos ir kovos už laisvę priemonių klausimai. Buvo tostai už Ka nadą, jos vyriausybę, už mies to majorą ir jo atstovą, o sve čio garbei giedota ilgiausių me tų. Vakaras praėjo ir naudin gai ir jaukiai. P. V. Sidzikaus kas sugrįžo į New Yorką pir madienį.

SAVANORIŲ - KŪRĖJŲ ŽINIAI

Vasario 26 d., 12 val. 10 min. A. V. salėje kviečiamas Liet. Kar. kūrėjų - savanorių s-gos Montrealio skyr. visuotinis su sirinkmais svarbiems klausi mams aptarti. Dalyvavimas bū tinas. **Sk. V-ba.**

PRAŠOME ATSIIMTI FANTUS

iš Spaudos baliaus loterijos, šiais numeriais: 269252 268247, 269023, 269542 268723, 268562, 268135, 268591, 268152, 269690, 269455, 268646, 268989, 269073, 268499, 268170. 26865v. Fantus prašome atsi imti ligi kovo 1 d. Kas ligtol neatsiims, laikysime, kad jų at sisako.

B. KERBELIENĖ turi daug labai gražių foto nuotraukų iš Spaudos baliaus, KLKMD bly nų vakaro ir Vasario 16 minėji mo. Norintieji sekmadieniais po pamaldų gali tas nuotraukas matyti AV salėje ir ten įsigyti.

ADVOKATAS
STASYS DAUKŠA, LL. D.
Suite 25—26
152 Notre Dame St. E.
tel. UN 1-2013 ir BE 7296
Res. 5657—12 Ave., Rsm.
RA 2-5229.

DR. J. ŠEGAMOGAS
CHIRURGINĖ ir BENDROJI PRAKTIKA
office 5441 Bannantyne
(kamp. Woodland)
Verdun. Tel. HE 3175.
priėmimo val.: 2—4; 7—9;
šeštadieniais 11—1
arba pagal susitarimą.
namų 1038 Osborne Av.
Verdun. Tel.: PO 6-9964.

DANTŲ GYDYTOJAS
DR. J. MALIŠKA
priima: 9 a. m. — 10 p. m.
5303 Verdun A., Verdun,
Tel.: TR 4547

NOSIES, GERKLĖS ir AUSŲ SPECIALISTAS
ir CHIRURGAS
DR. R. CHARLAND
956 SHERBROOKE E.
LA 3-7684 Res. ME 1 6168

Dr.E.Andrukaitis
956 SHERBROOKE E.
Tel.: LA 2-7236

ADVOKATAS
JOSEPH P. MILLER,
B. A., B. C. L.
Suite 205
168 Notre Dame St. E.
Montreal. UNiversity 6-7026

I. G. ELECTRIC R'd.
Elektros kontraktorius
IGNAS GURČINAS
3260 Curatteau
Montreal. Tel. CL 5515

LOUIS MANGEAU
KURO ALIEJUS
No. 1 Imperial Products
114-1 Ave., Ville Lasalle.
TR 3237

SULLIVAN REALTIES Co.
Member of Montreal Real Estate Board
1410 Guy St., tel. FI 6351
Perkant ar parduodant nejudomą turtą kreiptis pas mus:
Lietuvį Atstovą
JONĄ LUKOŠEVIČIŲ
namų telefonu HE 7877.
Naujas 3 butų namas
NDG, prie Sherbrooke su 3060 dol. pajamų pe rmetus.
Kaina $ 22.000.
Lengvos išsimokėjimo sąlygos.

Raštinė vakarais: LA 1-7926—8873
2104 Mount Royal St. E.
René TALBOT
ADVOKATAS
Suite 306, Aldred Building
507 Place D'Armes MArquette 8045

Lietuviška prekyba
FELIX RADIO TELEVISION ELECTRONICS
1328 Dundas St. W., TORONTO, Ont.
Čia rasite geriausios kokybės radijo, televizijų, patefonų ir kitų elektroninių reikmenų. Visos prekės pilnai garantuotos, parduodamos fabrikų nustatytomis kainomis ir geriausiomis išsimokėjimo sąlygomis.
Lietuviams duodamos nuolaidos.
Prie krautuvės veikia moderniškai įrengta dirbtuvė, kurioje priimami pataisymui visų rūšių radijo, Televizijos aparatai ir kitokie elektroniniai prietaisai.
Jūsų patogumui skambinkite telefonu OL 3356 atvyksime į namus. Darbas atliekamas kvalifikuotų specialistų skubiai, sąžiningai ir pigiai. Garantija 90 dienų arba pagal susitarimą.
Sav. F. Norvydas. Telef. OL 3356

VERDUNO ŠEŠTADIENINĖJE MOKYKLOJE

Vasario Šešioliktosios Die nos minėjimas buvo šeštadienį, vasario 18 d.

Ta proga mokyklą vizitavo Montrealio Lietuvių Seimelio Prezidiumo pirm. p. Naginio nis, K. F. įgal. p. Kęsgaila, tė vų komiteto pirm. p. Barteška ir buvęs mokyklos ved. p. Ali šauskas. Svečiai aplankė kiek vieną klasę ir trumpai susipaži no su mokinių įgytomis žinio mis.

Vėliau, gražiai papuoštoje mokyklos salėje vyko minėji mas. Jį atidarė mokyklos vedė ja Br. Laukoševičienė. Minėjimą vedė mokyt. Gedvilienė. Gra žius, šventei pritaikintus, žo džius pasakė Prezid. pirm. p. Naginionis ir K. F. įgal. Kęs gaila. Po to sekė mokyt. Ali šausko paskaita. Paskaitos min tys buvo taip artimos mokinių širdims, kad jie su didžiausiu įsijautimu ir įdomumu išklausė gražių prelegento žodžių.

Po paskaitos prasidėjo meni nė dalis. Pirmiausia pasirodė patys mažiukai — ses. Celinos klasė. Arūnas Ališauskas gra žiai padeklamavo Maironio ei lėraštį „Oi neverk, Motinėle" A. Ptašinskas „Tau brangi. Tėvyne", R. Tekutytė, L. Bar šauskas ir G. Adomonis padek lamavo „Partizano mirtis". Už baigai visa klasė padainavo „Grįšim, grįšim. . ."

II-ro sk. mok. J. Masakliū nas padeklamavo „Priesaika".

III sk. mokinė M. Snapkaus kaitė — „Mylėk, lietuvi, tą bra ngią žemę". V sk. mokiniai, pa ruošti savo mokytojos ses. Fe licijos, išpildė gražių eilėraš čių pynę, užbaigdami chorine deklamacija „Apsaugok" (Mai ronio). VI skyr. mokiniai pa dainavo „Lietuva šalis gražio ji", akomponuojant A. Lukoše vičiūtei. Minėjimas baigtas Tautos Himnu.

Visą programą mokiniai at liko su dideliu nuoširdumu ir įsijautimu.

VASARIO 16 ŠVENTĖS

minėjimas šeštadieninėje Rose mounto mokykloje buvo šešta dienį, vasario 18 d.

Ta proga mokyklą vizitavo Seimelio pirmininkas S. Nagi nionis, Kultūros Fondo Įgalio tinis S. Kęsgaila ir nors pavė luotai atvykęs valdžios mokyk lų inspektorius, Mr. Houle. Po labai gražių ir turiinngų svečių kalbų, mokyklos mokiniai išpil dė tai dienai pritaikytą progra mą. Po meninės programos bu vo rodomas kinas. Šventės pa minėjime dalyvavo tėvai ir len kų šeštadieninė mokykla su mokiniais ir mokytojais.

P. M. KINIENĖ

Montrealyje atstovauja anglų kosmetikos, krautuvėse nepar duodamos, firmą Beauty Coun selers, kuri platina pirmos rū šies kosmetiką. M. Kinienė (5887 Bannatyne, tel.: TR 2670) mielai patarnauja lietu vėms ir daro joms specialią nuolaidą.

KURSUOSE šį šeštadienį bus Liet. kalbos ir Literatūros pa mokos ir teatras.

SERGA K. Veselka ir K. Lei pus. Yra ir daugiau sergančių gripu.

PARDUODAMA

Maža maisto pramonės įmo nė (konservavimo biznis) — gerai įrengta, didelė klijentūra. Labai žema kaina, nuoma — 75 dol. mėnesiui su apšildymu. Galima ir išsimokėjimui. Skambinti DU 1-1421.

KATALIKIŠKOS SPAUDOS MĖNESIU

yra paskelbtas vasario mėnuo. Ta proga sakomi bažnyčiose pa mokslai. Aną sekmadienį Aušros Vartų klebonas kun. dr. J. Kubilius S. J. pamokslo metu taip pat pasakė apie spaudą, kurią jis suminėjo taip: yra ka talikiškos spaudos, yra nekata likiškos ir yra priešingos kata likybei spaudos. Bet yra ir in formacinės spaudos, kaip „Ne priklausoma Lietuva", kurią mūsų klebonas įvertino kaip ge rą informacinį laikraštį.

Dalyvavęs.

PRADĖJO STREIKĄ

Amalgameitų drabužių pra monės unija nesusitarė su darb daviais ir vasario 21 d. nutarė išeiti į streiką. Darbininkai rei kalauja 10% uždarbio pakėli mo, dar 2-jų apmokamų šven čių ir Quebeco provincijos na riams, kur to nėra, darbo savai tės sumažinimo. Darbdaviai tuo tarpu tesiūlę tik 7½ ct. priedo.

LIET. AKKDEMINIO

sambūrio susirinkimas įvyks vasario 24 d., penktadienį, Ber ry mokyklos šiaurinėje salėje. Programoje: 1555 m. Draugo konkurso romano laureatė B. Pūkelevičiūtė — intervių for ma — papasakos apie savo kū rybą ir premijuotąjį romaną „Didžioji savaitė" (8 lapai). B. Pūkelevičiūtė taip pat skai tys ištraukas iš Metūgių ir pre mijuotojo romano.

Šiame susirinkime naujoji v-ba (pirm. H. Nagys; vicep. L. Barauskas, sekr. I. Kibirkš tytė; ižd. J. Zabieliauskas ir narys P. Lukoševičius) patieks visuotiniam susirinkimui ap svarstyti 1956 m. LAS veiklos planą.

Visiems nariams dalyvavi mas būtinas. Svečiai mielai kvie čiami. **Valdyba.**

STUDENTŲ ŽINIAI

Vasario 26 d. A. V. bažny čios salėje po 10 val. pamaldų kviečiamas visuotinis K.L.S.S. Montrealio skyriaus narių susi rinkimas.

Kviečiami dalyvauti visi Mon trealio studijuojantys.

AUKOJO PER NL

redakciją šalpos reikalams p. M. Juškevičienė 10 dol. ir Z. Domeikienė Tautos Fondui 2 dolerius.

BAŽNYČIOS AV komitetan išrinkti J. Ūsas ir B. Staškevi čius, o prezidiume A. Stankus ir A. Vazalinskas.

A. V. KLEBONAS primena or ganizacijoms ir bažnyčios salę lankantiems asmenims, kad reikia su salės turtu elgtis at sargiai, jo negadinti. Be to, or ganizacijos turėtų prisidėti prie salės išlaikymo.

PADĖKA.

Nuoširdžiai dėkojame už su ruoštą mums priešvestuvinę staigmeną: Rengėjom P. Lat vaitienei, P. Gabrusevičienei, P. Šimonelienei ir pp. Vilimam už salę ir prisidėjimu suruo šiant šią partiją ir visiems ki tiems, kurie teikėsi keletą nuo širdžių valandų praleisti drau ge su mumis.

Dėkingi esame visiems už brangias dovanas, kurios mu ms amžinai primins Jūsų nuo širdumą.

Dėkojame visiems sveikinu siems p. Leknickui, Jancevi čiui, Šimonelienei, Rukšėnui, Ki zerskiui, Griciui, Laurušoniui, Kardeliui, p. Naujokienei, p. Šneider ir p. Petrauskui už mu ziką.

Dar kartą tariame visiems ačiū. **Jūsų E. K. Lukai.**

TORONTO

KLB KRAŠTO VALDYBOS POSĖDIS

KLB Kr. Valdybos posedis įvyko dalyvaujant ir JAV Liet. Bendruomenės Kr. Valdybos pirmininkui St. Barzdukui.

Pirmiausia buvo svarstytas Kultūros Kongreso klausimas. JAV LB Kr. V-bos pirm. St. Barzdukas, pasakė, kad Kong resą numatoma šaukti Dainų Šventės proga Čikagoje birže lio 30 — liepo 1 d. (šeštadienį ir sekmadienį), pavadinant jį JAV ir Kanados Lietuvių Kul tūros Kongresu. Numatyti du vieši iškilmingi posėdžiai. Pir masis birželio 30 d. 10 val. iš ryto su garbės prezidiumu, sv eikinimais ir paskaita: „Tauti nė kultūra tautos išlikimo pa grindas". Paskaitininku jau pa kviestas dr. J. Girnius. Antra sis posėdis numatytas liepos 1 d. apie 1 val. pp. taip pat su pa skaita ir rezoliucijomis. Birže l io30 d. popietis skiriamas ats kirų sekcijų posėdžiams. Jų or ganizatoriai jau numatyti, kai kurie jau dirba. Po liepos 1 d. iškilmingo posėdžio vyks Dai nų Šventės programa. Visus techniškuosius K. kongreso rei kalus yra apsiėmusi suorgani zuoti Čikagos apygarda.

Priėjus prie antro dienotvar kės klausimo, manoma, jog rei kėtų sudaryti PLB seimo orga nizavimo komiteto branduolį, kuris jau toliau aiškintųsi visą reikalą. Seimo bei tokio komite to darbo pradžiai sudarytinas komiteto branduolys iš 7 na rių Niujorke. Jį sudaro JAV Kr. Valdyba susitarusi su KL B Kr. Valdyba, nes ir Lietuvy bės Išlaikymo Tarnybos PLB seimo organizavimo darbai yra pavesti jų abiejų sutarimui.

Tž.

VYTAUTO KLUBAS

praėjusį sekmadienį turėjo me tinį susirinkimą, kuriame pra nešimą padarė pirmininkas p. Skinkis, pareiškęs pageidavi mą, kad lietuviai daugiau lan kytų savo klubą ir ruoštų ten savo parengimus. Kritikai nu rodė nelengvą klubo būseną ir esą laukiama iš naujųjų bord direktorių inciatyvos. Į tai p. Bakanavičius atsakė, kad iš di rektorių stebuklų laukti nėra pagrindo, ypač, kad jie dar ne seniai stojo į darbą. Priėjus prie konstitucijos komisijos rin kimų, įvyko nuomonių pasikei timas. Kaikurie šermonai ban dė neprileisti į komisiją kaiku rių kitų šermonų. P. Paukštai tis tada pasakė atvirą žodį: Mes, sako, ne vaikai esame, kad nesuprastume, kodėl tam tikslui parinkta tokia diena, ka da minima Lietuvos nepriklau somybės šventė ir kada dauge lis šermonų dėlto neatėjo į su sirinkimą. Bet jeigu tūli šermo nai nori nušalinti kitus šermo nus, tai jis taip pat nedalyvau sias vienašališkoje komisijoje. Į komisiją tada išrinkti P. Pau kštaitis, G. Rukšėnas, D. Nor keliūnas, J. Mozūraitis, J. Sta niulis, p. Lesevičius ir M. Gu das.

Dr. A. Pacevičius
Gydytojas ir Chirurgas
280 Roncesvalles Ave
Telefonas OL. 4778.
Priėmimo valandos: 11-1 v. vakarais nuo 6-8 v.,; trečia dieniais ir šeštadieniais 11-3 v. pp. Kitu laiku, susitarus
Naujas kabinetas

Kanados Lietuvių Bendruomenės Britų Kolumbijos
APYLINKĖS VALDYBOS RAŠTINĖ
ir Valdybos Pirmininkas
Advokatas ir Notaras
JONAS J. JUSTIS, LL. B.
Suite 22, Tunstall Building
709 Dunsmuir Street
Vancouver 1, B.C., Canada.
Telefonas: Pacific 4511.

BALTŲ FEDERACIJOS METINIS SUSIRINKIMAS.

Kovo 3 d., 4 val. po pietų įvyks Lietuvių namuose, To ronte Baltų Federacijos meti nis susirinkimas su sekančia dienotvarke:

Dabartinio pirmininko meti nio veikimo apžvalga, praneši mai Baltų Moterų Tarybos, Re vizijos Komisijos, apie Pabalti jo Federacijos Konstitucijos projektą ir naujo prezidiumo rinkimai.

Einant rotacine tvarka pir mininkavimas naujiems veiki mo metams tenka latviams.

IŠGNYTOJO LIUTERIONIŲ

bažnyčioje, Bloor Str. W. & Indiann Road kampe, vasario 26 d., 1.30 val. p. p., lietuvių pamaldos. Tuo pat metu eina Sekmadienio mokykla.

Kun. dr. M. Kavolis.

ŠAULIŲ SUSIRINKIMAS

Toronto šaulių klubo narių visuotinis susirinkimas įvyks sekmadienį, vasario 26 d., 4 v. p. p. Lietuvių Namuose.

Dienotvarkėje valdomųjų or ganų rinkimai ir kt. reikalai.

Prašomi visi nariai ir buv. šauliai dalyvauti.

T. Š. K. Valdyba.

PASITRAUKĖ EKONOMAS

Staigus tėvo Kęstučio Butke vičiaus atsisakymas iš Prisikė limo parapijos ir vienuolyno ekonomo pareigų ir išvykimas iš Toronto į U.S.A. sukėlė gy vų nuomonių paiskeitimų: esą tėvų pranciškonų finansiniai reikalai yra nelengvoje padė tyje, apie ką jie pasisako ir sa vo biuleteniuose. Pasirodo, kad įdėtos didelės pinigų sumos į statybą, neatneša tikėtų rezul tatų. Salės statytojai tikėjosi įvairiais parengimais ne tik pa tys gyventi, lyginti padar. sko las, bet taip pat kelti naujas su mas bažnyčios statybai. Dabar, suvaržius alaus naudojimą pa rengimų metu, prieinama išva dos, kad norint suvesti tik mė nesines išlaidas, salę reiktų iš nuomoti kiekvieną savaitės die ną. Susirinkime klebono prane šimu vien pastatų apšildymas mėnesiui atsieinąs apie devynis šimtus dolerių, o bažnyčios rinkliavos bei šeštadienį ir sek madienį iš salės gaunamos pa jamos nedengia faktinųjų mė nesinių išlaidų. Akivaizdoje minėtos nemalonios, tačiau rea lios padėties, vienuolyno eko nomas Tėvas Kęstutis siūlė drastiškų ekonominių priemo nių: sumažinti klebonijos tar nautojų skaičių, mažinti „Aušros" sporto klubo ir su dūdu orkestru susijusias išlaidas. To neužtekus, ekonomas siūlė kei sti net kūrimosi taktiką, apsiri bojant mažesniais ir pigesniais pastatais. Neradus tarpusavyje kompromiso, ekonomas pasirin ko rezignaciją. Parapijos finan sinei padėčiai gelbėti parapi jos susirinkimo metu buvo su darytas parapijos komitetas iš keturiasdešimties asmenų. Ko miteto pirmininku pakviestas Viktoras Užupis, nuo pat pran ciškonų Toronte įsikūrimo sa vo direktyvomis esmingai prisi dėjęs prie generalinės linijos nustatymo. Naujasis komiteto pirmininkas torontiečiams ge rai yra pažįstamas, kaip griež to būdo asmenybė, kuri turinti pateisinti viltis. **mst.**

APIE VELYKAS laukiami sv ečiuosna Čikagos „Neries" ir Urbanos „Lituanicos".

— Madride Didžiojoje San tiago kolegijoje, kuri turi spe cailų seminarą dabarties pro blemoms studijuoti, Dr. Z. Bri nkis skaitė paskaitą, tema — Europos federacija ir lietuviai.

Dr. A. VALADKA
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
1081 Bloor St. W.-Toronto
priima ligonius ir gimdyves nuo 2—4 pp. ir 6,30—8 vv., ketvirtadieniais ir šeštadieniais 1—3 pp. X-ray (Roentgeno) kabinetas.
Tel ME 2933